

PARIS
GRANDS MAGASINS DU
Printemps

NOUVEAUTÉS
Kérjük

a téli évad 580 legújabb mintarajzot tartalmazó nagy illusztrált Catalogusát. Szétküldése ingyen és bérmentve kikérményesített levelekben kéri az alanti czégtől
JULES JALUZOT & Co
PARIS

Ugyancsak bérmentve küldetnek a Printemps irásai raktárán levő szövetek mintái, árát és fajt lehetőségek meghatározni kéri.
Expeditio a világ minden országába.
Portó és vámmentes üldeményekre nézve a feltételek a Catalogusban találhatók.
Tolmács minden nyelven látogató közönségünk rendelkezésére.

Legjobb és Leghíresebb
Pipere Holgypor
La VELOUTINE
Különleges Risspor
BISMUTTAL VEGETINE
CH. FAY, ILLATZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A Ch. FAY-féle párisi cég
„LA VELOUTINE”
különleges risspora eredeti minőségben kapható és utánvétellel is megrendelhető
VERTESSI SÁNDOR illatszertárában
Budapesten, Kristóf-tér 8. szám.

A Kada-féle „Folyékony Naphthol-Szappan”
mint szépitőszert felülmul minden eddig ismert szépitőszert. Az arezbőről eltávolított minden foltot, kiütést és bőrtárákat (mitesszer) mely utóbbi kis fekete pontoknak az egyedüli biztos ellenszere. 1 üveg elegendő 6 heti használatra, ára 87 kr.
Kapható Török József gyógyszerertárában, király-utca 12. szám alatt, 428
továbbá Neruda N. hatvani utca, Thalmyer és Seitz, nádor-u. 10, Kochmeister F. utódi nagykorona-u., Molnár és Moser koronaherceg-u. 9, Detsinyi Fr. váci körút 10, gyögyfákerekedőknél, Lueff M. váci u. 28, Lueff S. váci u. 22, Éder Antal Gyula Harisch-bazár, Luszitig E. kerpesi-u. 2, illatzerkereskedőknél, Ottenreiter F. keztvénstől, koronaherceg-u. 3, ugyaztára a készítő a feltaláló Kada István gyógyszerésznél Budapest, VII. ker. Rákostalva és valamennyi nagyobb forgalmu gyógyszerertárban is illatzerüzletben. Csak az valódi, mely a fenti védjeggyel van ellátva!!

Occasió!!
Nagy bevásárlások folytán azon helyzetben vagyunk, asztalneműeket, különösen 6 és 12 személyre valót, abroszokat, asztalkendőket és törülközőket mélyen lezállított áron adhatni. Dus választékú szőnyegraktárunkra különösen figyelemzetünk. Smyrna-szőnyegek 1méterként 10 frittől feljebb. Helyes mértékért kezeség.
KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA
Budapest, Deák- és Erzsébet-tér sarkán.

REPARATOR MARGUERITE CRÈME
csúsz és köszvény ellen 50 kr. és 1 frittől kapható minden gyógyszer-üzletben.
a legdivatosabb arezbőr-finomító. Minden elegáns hölgy pipere-asztalán otthonos. — Teljesen ártalmatlan. — Egy köcsög ára 2 forint.
Kriegner György gyógyszerertára a „Magyar Koronához” Budapest, VIII. kerület, Kálvin-tér.

A legfinomabb és legjobb arczpuder
AZ ANGOL
Különlegesség az udvarnál használnálva
COCOS DI ORO
ARCZPUDER
Londonból.
és crème szín
Vértessy S. udv. illatzerész Kristóf-tér Lueff M. váci utca 28. szám alatt BUDAPEST.

Kwizda köszvényfolyadékja
évek óta kipróbált háziszere
csúsz, köszvény és idegbajok ellen.
Valódiilag csak az itt mellékelt védjeggyel. — Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerertárban.
Főletét Magyarország részére: Budapest Török József gyógyszerertárban.
Egy üveggel 1 ftt. o. é.
Naponkinti postai szétküldés a fő-letét által:
KWIZDA FERENCZ JANOS,
osztrák cs. kir. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerertára Korneuburgban, Bécs mellett.

Latzkovits A.
a mélyen tiszt. hölgyvilág szives figyelmébe ajánlja
illatzer- és piperezszappanok üzletét
4027
Andrássy-út 3. szám alatt,
hol dús választék található finom s olcsó, de csakis a legjelesebb bel- és külföldi gyárosok készítményeiből, u. m.: illatzerék, kézi szappanok, hölgyporok, szájjavítók, fogporok, paszták, fog-, haj-, köröm- és ruha-kefék, fésűk és hajlók stb. női és urí pipere-czikkokban, igen jutányos árak mellett.

Legújabb hatásos gyógyszerek
A sápkór, vérszegénység, idegesség és ebből származó egyéb bajok, tudvalevőleg e mai kór általános jellemző betegségei, melyeknek egyedüli orvosszerét a tudomány a vasban ismeri. Eddig a vasat főként tokaji borban rendeltek, melynek egy hátránya, hogy a bor a hatóanyagokat, különösen a vasat, nem képes oly mennyiségben felvenni, hogy a szervezetben levő fogytkozást pótolja, de még nagyobb hátránya, hogy a tokaji bor nagyon drága levén, hamisításnak van kitéve. Ezért az összes orvosi körök és szaklapok egyaránt örömmel és elismeréssel fogadják legújabb gyógyszerkészítményemet, készítik a vasas pepton consorvot, mely a vasas gyógyszerek eddigi hiányait van hivatva pótolni, a mennyiben kellemes ízű conserv czukorkák alakjában van előállítva, mely a hatóanyagokat kellő mennyiségben tartalmazza, és mégis olcsóbb a vasas boroknál. Hasonló jeles készítmény a sósavas pepsin-pastilla, mely mindenemű gyomorhaj ellen a legkitűnőbb hatás szernek bizonyult, végül vasas phosphor-pastilla ugy e találmányok, mint a gyógyszerészeti technikának koronája. E pastillákkal a főváros gyermek-gyógyintézeiben, valamint családokban kiváló eredményeket érték el angolkóros, görvélves, vérszegény és általában gyenge gyermekknél, a hol idegesség, hágyardág és álmatlanság mutatkozott, vagy a hol a fogzás és csontosodás előmozdítása vált szükségessé. Ara dobozonként 10 napra való 90 kr. Megrendelhető minden gyógyszerertárban és a feltalálónál
Hazlinszky Károly gyógyszerész,
Budapest, VIII., Sándor-tér 3.

VÉGHLESI VERA-FORRÁS.
Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szén-savdus, égvényes savanyuvize.
VEGHLES-SZALATNÁ-n (Zólyom-m.)
Budapesti főraktár
Erzsébet-körút 56-ik szám alatt.
Telephon-összeköttetés.
Számos raktár a vidéken.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható:
PÁZMÁNY VÁLOGATOTT EGYHÁZI BESZÉDEI.
Bevezetéssel és szótárral.
BEKERESZTETTE
BELLAAGH ALADÁR.
Ára füzve 60 kr.

1847 óta, tehát több mint 40 éve, hogy a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik a Németország első orvosi kollegiuma által megvizsgált s kitűnő használhatósága miatt a magas helytartóság által Magyarországon szabad. WEBER-féle
Köszvény-vászon
köszvény, csúsz, tagzsugargatás, keresztcsont-fájás, vörheny, mell-, hát- és derékfájdalmak, lábköszvény, csipőfájdalom és ischias stb. ellen, mindennemű gőresők, a kezek és lábokban, különösen gőresők, rekedt tagok, fizomádások és oldalszurások biztos eredménnyel gyorsan gyógyíthatnak ezen gyögyhatásos köszvényvászon által. Egy csomag ára 1 ftt 5 kr., kettős erejű, nehezebb bajoknál alkalmazandó 2 ftt 10 kr.
Valódi csak akkor, ha a melletti védjeggyel el van látva, Dr. Baron párisi általános sebtapasza mindenféle sebek, genyedségek és daganatok, körömguladások, égések, hármimemű sérülések, harapás, szurás, ütés, vágás, tyúkszem, fagyás stb. ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 25 kr.
Valódián kapható Budapest, király-**TÖRÖK J.** gyógyszerertárban
Budapest, király-utca 12. szám a.

44 SZÁM. 1889. BUDAPEST, NOVEMBER 3. XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 ftt POLITIKAI UJDONSÁGOK együttl: fél évre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 ftt félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 6 ftt félévre — 3 • Külföldi előfizetésekre a postaiilag megjelölt ártól emelt díjat is csatolandó

AZ ATHÉNEI NÁSZ.
PERIKLESZ kora látszott fölvirradni újra a mult napokban Athéne fölött, a mennyiben, mint akkor, most is ő feléje tekintett a világ, a hol egy családi ünnep keretében talán a világérez története ért egyik forduló pontjához.
A még csak hatvan éves új Hellasz, melynek mai dynastiája eddig mindig csak az orosz uralkodóházzal lépett rokonsági kötelékbe, melylyel már férfi-ágon is atyafi volt, — tanuja most annak, hogy koronájának leendő viselője egy oly uralkodóházból nősil, mely az újabb történeti fejlemények folytán úgy a daniái uralkodóházzal, melyből királyja, mint az orosz udvarral, melyből királynéja származott, ha nem is ellenséges, de meglehetősen hideg viszonyban állt.
Konstantin görög trónörökös III. Frigyes elhalt német császárnak legifjabb leányát, a jelenlegi császár testvérhugát vezeti oltárhoz. Erre az alkalomra gyűltek egybe Athenében II. Vilmos német császár, Anglia és Oroszország trónjának örökösai s a dán királyi ház tagjai. Osztózásuk a családi örömben biztató jel a béke barátainak, mert hiszen épen az itt képviselt fejedelmi házaknak az országai azok, melyeket európai bonnyodalnak esetén ellenséges táborokba szoktak osztani. A nagy politikára sem közönyös tehát, ezeket most közös családi ünnep engesztelő melegenél egybegyűlve látni.
Mult évi szeptember 3-áról jelenték a berlini lapok, hogy a súlyos megpróbáltatásoktól oly kegyetlenül sújtott német császári családban ime örvedetes esemény fordult elő: a császár legifjabb testvérhuga, Zsófia hercegnő Konstantin herceggel, Görögország trónjának örökösével jegyet váltott.
Ezt az összeköttetést már III. Frigyes császár is óhajtotta s örömmel látta szövdőni a gyöngéd frigyét a két fiatal szív között. Örömmel, és pedig nem csupán mint apa, a ki boldognak vágyik látni gyermekét s örül, ha annak sorsát egy megbízható, derék férj kezébe teszi le, hanem mint békeszerető s a népek nyugalmát biztosítani óhajtó fejedelem is, a ki e házasság által enyhíteni óhajtotta azt a feszült viszonyt, mely a dán királyi s ennek révén az orosz császári udvar és a német császári ház között az 1864-iki háboru óta annyiszor vált már fenyegetővé.
Konstantin herceg apai ágon ugyanis unokája IX. Keresztély dán királynak, anyai ágon pedig unokaöccse az orosz czárnak. 1868 aug. 2-án Athenében született, most tehát huszonegy éves. Anyja, Olga hercegnő, Konstantin orosz nagyhercegnék, II. Sándor czár testvéröccsének a leánya, kinek anyja, egy altenburgi hercegnő, már leányába is beleoltá a Németország iránti rokonszenvet. A spártai herceg — ez a görög trónörökös czime, — nevelőül is német tudóst kapott dr. Lüders személyében, a ki a tehetséges tanítványt az összes tantárgyakban szép sikerrel oktatta.

KONSTANTIN HERCEG, A GÖRÖG TRÓNÖRÖKÖS ÉS NEJE, ZSÓFIA NÉMET CSÁSZÁRI HERCEGNŐ.

A trónörökös korán kimutatta szellemi tehetségeit. Philemon, Athéne mai főpolgármestere s azelőtt az ott megjelenő „Aon” című radikális lap szerkesztője már több évvel ezelőtt elismerte ezt egy cikkében a spártai hercegről, de ugyanekkor egyszerűsége tiltakozásának adott kifejezést az ellen, hogy bizonyos kádénéi lapok az uralkodó gyermekeit a görög nemzet hagyományai-val ellentétben hercegeknek, nem pedig a „királyfiak”-nak czimezzik.

A herceg már tizenhét éves korában élénken foglalkozott állami kérdésekkel s az országok, népek javát megalapító tényezőkkel. Minden tervet, mely a nép jólétének emelésére irányult, melegen karolt föl s a mennyire módjában volt, előmozdította. E miatt fölötté népszerű Athénben, a hol minden udvari fesszég nélkül keveredik a nép közé. Nagy barátja a hosszú gyalogsétáknak és evező kirándulásoknak, kifundó tornász és szenvedélyes katoná. Katonai nevelője Kolokotronisz ezredes volt, a mai Hellenizmus legképzettebb katonája, kinek vezetése alatt a piraeusi nyilvános katonai nevelő-intézet is áll.

Athéné utczán Konstantin herceg és testvérei igen népszerű jelenségek voltak mindig. Dr. Lüderssel a hercegek minden délelőtti és délutáni Hados Stadionon át a Patisia nevű kis nyaraló helyre, vagy Kipsifába nagyobb gyaloglásokat tettek. Midőn 1882-ben Athéne utczán az első lövönatú vasutat megnyitotta egy belga társaság, a spártai herceg volt az első utas, ki az ország demokratikus szokásaihoz híven a polgárok sorába vett részt a próba-uton. Athénben azt is tudják, hogy a herceg, ép úgy mint atyja, igen szabadelvi nézetekkel bír. Az elhalt Komondoros kormányzóknak például, ki egyszerű szakszók emelkedett a legmagasabb államhivatalba, Konstantin herceg egész tisztelettel és szeretettel csüngött.

Mintán a herceg a tengerészeti szolgálatban is oktatókat nyert Lejeune francia tengernagytól, s befejezte Athénben az egyetlen tanfolyamot, hosszabb tanulmányutakra külföldre indult. Páris nem felelt meg eszendő, szemléldő természetének; kerülni szereti a zajt és a társaságot, s azért inkább szerette Németországban tartózkodni. Lipseben folytatta tanulmányait, honnan gyakran rándult el látogatásokra a szomszédos fejedelmi udvarokba, így Berlinbe, illetőleg Charlottenburgba is, a hol utóbb úgyszólván mindennapos vendég lett s a porosz katonai szolgálat elsajátítása végett a 2-ik gyalog testőrezredbe is belépett.

Ez időből származó igen jellemző történetet beszélnek róla. Ő ugyanis látogatásait Friedrichskronban is rendszeres polgári ruhában teljesítette, s magánbérfogaton hajtatott a potsdami pályaudvarhoz s Potsdamból a Friedrichskron palotába. Mikor a herceg első látogatását tette ott az eljegyzési tervek alkalmából, hivatalosan akarták fogadni. Ehhez képest a potsdami pályaudvarban egy szalonkocsit állítottak rendelkezésére, s a királyi várőrtömét is megnyitották. De a herceg Berlinben bérkocsiba ült, s polgári öltözékben észrevétlenül hajtatott ki a potsdami pályaudvarba, a hol egy rendes első osztályú jegyet váltott s azon ment Potsdamba a rendes vonattal. E közben a pályaispánczóság táviratozott Potsdamba, hol szintén egy udvari kocsi állt készen a kiszállításnál, hogy a herceg nem indult el. Az udvari kocsi ennek dacára bevárta a vonat megérkezését, s mikor látta, hogy a trónörökös nem jött meg, visszahajtatott Friedrichskronba. A herceg pedig ezalatt kiszállt a potsdami pályaudvaron és ismét bérkocsiba ülve, Friedrichskronba vitette magát. De mikor a kastély kapujához ért, az őt álló katonák megtagadták beocsátását. Hiába erőszított a herceg, hogy ő a görög trónörökös, a kötelességéhez hű őt csak ennyit mondott: „Ezt akárki is mondhatja.” Végre a herceg kénytelen volt egy lapot kiszakítani jegyzőkönyvéből s arra írni: „A görög trónörökös kéri felségedet, bocsátsd át a Friedrichskroni palotába.” Egy szolgáló e czudulást mindjárt Frigyes császárnakhoz vitte, ki azután természetesen mindjárt rendeletet adott, hogy bocsássák be a trónörököst, kit már rég vártak.

Katonatársai is igen szerették, mint általában mindenki, a ki érintkezésbe jött vele. Rendkívül barátságos, lekötelező modoru, s politikai elveire nézve határozottan szabadelvű. Görögországnak teljes joga van rá, mint egy szűz jövő zálogára, reménytelen tekinteni.

Arája, Zsófia Dorothea Alice 1870-ben június 14-én született, így hát két évvel ifjabb vőlegényénél. Mint a „nagy esztendő” szülötte — ekkor volt a francia-német háború, — kedvence volt a német népnek. Első nevelője, mint a trónörökös-pár minden gyermekénél, egy angol nő volt; de később nagyanyja, Augusta császárné felügyelete alatt nevelkedett, kinek szintén kegyence lett.

Mint fölötté jámbor, vallásos elvekben nevelt gyermek, korán megszerette a templomi zenét és festészetet s rendkívül fogékonyságot tanusított idegen nyelvek megtanulására, mi által föltárultak előtte választott tanulmányainak eredeti forrásai. Lelkes barátja a természetnek s Németországban, Ausztriában, Angliában, Svájcban és Olaszországban tett utjai széles látókört nyitottak meg előtte, melyben kitűnően képzett anyja volt tájékozottja, a ki minden útjában elkísérte s a jótékonyaság gyakorlásának nemes mesterségére is bevezette többi nővéreivel együtt.

Sophia görög nyelven bölcseséget jelent s I. Vilmos úgy is nevezte ezt az okos, tanult kis unokáját: „a mi kis bölcseségünk.” Szíve soha se volt a szegények iránt idegen és sok ezer szívhála, áldása lesz menyasszonyi koszorújának láthatatlan s mégis legszebb ékessége.

A fiatal hercegnő, a ki azelőtt mindig csak zavartalan családi boldogságot látott maga körül, korán izlelé meg az életnek fájdalmas oldalát. Szüve előtti nyáron kintjai sötét árnyat borítottak szívének fakadó boldogságára. Mert lelkéből szeretne választóttját s annyiféle volt szerencsésebb testvérnőjénél, Viktória hercegnőnél, kinek kezét Battenberg Sándor hercegtől állami tekintetből tudva felvétel megtagadták, — hogy szíve vágya szülőinek, nagyszüleinek óhajátásával is találkozzon s boldogságát utjába nem lépnek semmiféle tiltó magasabb állami érdek.

I. Vilmosnak igen tetszett a lovagias görög királyfi, Frigyes császár pedig betegágyán maga téve egymásra a fiatal pár kezét. Az eljegyzésnek a hercegnő születése napján nyilvánosan kellett volna végmeniesni; de a vértanu császár halála megakadályozta ezt. „Maradj oly jó és jámbor, a minő eddig voltál”, ez volt hozzá a haldokló atya bűcsűszava, melylyel megáldotta.

A gyász e szomorú napjaiban Zsófia hercegnő fájdalomában igaz részvétet osztott az hercegnő, a ki több jegyese lön s most férje lett; de hogy frigyeket ily végtelen szomorúság szentelte meg, azt is zálogul vehetik a boldogságnak, mely reájok vár.

EGY 1859-IKI LEGIONÁRIUS IRATAIBÓL.

Olaszországban és Afrikában írt naplójegyzetek. (Folytatás.)

Ponzen magaviselése a legkiválóbb volt. Igy pl. Szabónak polcáiról annak ruháját és oldalgyevert dobta le, a többinek az ágját fordította fel, a békés németekre pedig nyelvet öltött és szarvakat mutatott. Elhatároztuk tehát, hogy a sergeant de jour-nak följelentjük, de ez Ponzennek adott igazat.

Erre aztán még kihívóbb lett. Másnap a tíz órai reggelire, mint rendesen, megharsant a kürt, a kenyérleves és hűsből készült reggelit nagy pléhtálcában táltálták fel. Mindegyik tálcához négyen ültünk. A kétspanyol Szabóval és a malayival került össze. Mi többiek a transportház előtti konyha körül foglaltunk helyet.

Szabó, ki hirtelen ételü ember volt, gyorsabban merített a tából, mint a két spanyol; e miatt Ponzen hatalmasat ütött az ujjára. Erre Szabó megeléglően az eddigi boszantást, oly hatalmasat vágott a balkezeében lévő saját faragta bicska fanyelével Ponzen körmeire, hogy mind az öt azonnal kék lett. Erre a spanyol felugrott s a tálat fellökte. Szabó toikon ragadván. Szabó egy hatalmasat ütött Ponzen kezére, úgy, hogy ez megmeredve bocsátotta el a torkát. Erre néhány bémész zuáv és chasseur d'Afrique rohant Szabónak. Mi közbe vetettük magunkat. Az általános elhatározás az lett, hogy Szabó és Ponzen párbaj utján egyenlítették ki a dolgot (ez a Legion étrangère-ben szokásos dolog volt).

Szabó a kétélű karddal akart vívni, a spanyol pedig az öklviadalt akarta. Végre is megállapodtak az öklviadalba. Mi, legionáriusok Szabóval az egyik oldalon, a két spanyol és a zuávok a másik oldalon állottak fel. „Messieurs la guerre commence. L'Autriche contre l'Espagne” (Uraim! A harc megkezdődött. Ausztria Spanyolország ellen) — ordított át egy zuáv. „Nous ne sommes pas des autrichiens, nous sommes d'Hongrie” (Mi nem vagyunk osztrákok, mi magyarok vagyunk) — kiáltottam vissza. „Ça toute mémechoso” (ez egyre megy) válaszolt a zuáv. „No majd neked is megmutatom, mi az a toute méme chose, te páviai profájú zuáv”, — ordított át Szabó. „Après l'Espagne la France! mr. zuave!” (Spanyolország után Franciaország, zuáv ur.) „Eh bien, elfogadom” — válaszolt a zuáv. Szabó védekezési pozícióba állt, Ponzen támadt. Egy ügyes mozdulattal Szabó félreugrott, Ponzent a csipőjén ragadta meg és oly erősen vágta a földhöz, hogy egy félóra locsolás után jött magához. A nagyszájú zuav be sem várta a kihívást, hanem kerekét oldott. A magyarok bécülete meg volt mentve, a zuzuk ezután békében hagyták, a két spanyol is kibékült velünk.

Néhány napi tartózkodás után a sergeant a legió transportját appel-ra (napi parancsra) hívta össze, tudtul adva, hogy másnap 8 órára gyülekezzünk a Korszika szigetére induló hajó fedélzetén. Az első idegen ezred akkor ott feküdt. Két zászlóalj Bastia városában, a többi pedig Asacionban (Ajaccio) és St-Florentben volt szétszóva. Transportunk a bastiai zászlóalj egyikéhez lett vezényelve. Szabó és én hamar belenyugodtunk sorsunkba, de Kásának sehoggy sem akart a fejébe férni, hogy az a Korszika olyan egy sziget, a mire csak gyalán víszik az ember. Szerinte ott madártojással és gummival élhetnek az emberek. Mily nagy lett meglepetése a hogy Bastiába érteztünkkor nagy palotákat, fényes kirakatu boltokat és pompás fogatokat látott. Hogy sok szék ház van, azon nem csodálkozt, hisz van ennek a görbe országnak elég kőve, de a lovakat csak gyalán hozták ide és ezek is csak magyar lovak lehetnek, mert valamennyi kicsi fajta.

A kaszárnya udvarán egy csoport legionista várt reánk. „Hol vannak a németek?” „Van-e olasz köztetek?” „Van-e spanyol és hány?” „Az oroszok előre!” „Ki tud muzsikálni? talán csehek is vannak?” „Hát hollandai nincsenek?” hangzott össze-vissza. Tehát minden nemzetbeli várnak, csak magyart nem. . . Nagy lett meglepetésünk a midőn egy francziásan borotvált, jobb alsó karján két arany sujtást viselő ember elküldte magát: „Tengerre magyarok! Magyarok előre! Vannak magyarok?” „Vagyunk és pedig hárman!” kiálttam unisono. „Jól van, jertek velem, majd én elvezetlek a századotokhoz és gondotokat viselem.”

Ez az őrangyaloként megjelent ember Galambos, 48-as honvéd-főhadnagy, most a legióbeli voltigieur-századnál sergeant-major (első őrmester) volt. Chèvront viselt, azaz két arany színőrt a felső balkarján, jelölül annak, hogy már a második kapitulációt szolgálja. Régi afrikánus volt. A krimiai hadjárat és egy afrikai expedició alkalmával érdemeket szerzett. Őrnagyának életét Krimiaiban az által mentette meg, hogy három támadó orosz közül kettőnek a fejét zuzta be a fegyvertussal, egyet pedig leszúrta. Algiriában pedig 8-ad magával 60 kablut szoronytámadással vert szét és a kablut főnököt elfogta. Nagy is volt bécülete Columbus papának (a francziák így nevezték őt) a legió mindkét ezredje előtt. Szabó a saját voltigieur-századjához vitte. En a gránátosokhoz, Kása pedig a pattantyusokhoz jutottunk.

Megkezdődtek a regrutai sanyaru napok, a naponkinti 8—10 órai ezercsorozás. En és Szabó a francia komandó szót hamar megtanultuk, de Kása nem tudott hozzá szokni. Büntetésből az után corvée quartiert kapott eleget. Ez annyit tesz, hogy szabad idejében a kaszárnyát és annak titkos helyeit kellett seprnie, lévén ott az az idővös szokás, hogy a regrutát nem szabad sem szóval, sem pedig ütleggel bántalmazni. Hosszu ideig nem is láttuk Kását szabad idejében másképp, mint seprülve a kezében, de végre is Galambos őrmester közbenjárása által felmentetett a seprő-munkától. En az irodában nyertem alkalmazást, Szabó pedig mint faragáshoz értő ember, sátorbotokat faragott.

Máskülönbö nem volt okunk panaszkodni, mert a regruta-hetek letelte után jól ment a dolgunk. Azon általánosán elterjedt hír, hogy a francziák az idegen ezredekkel rosszul bántak, csak roskakaratu koholmány. A diszciplína a legszigorubb ugyan, de nem barbár. Igy pl. a bajtársi lopás 6—8 évi fogsággal büntetettik, minden ellenszegülésre a legszigorubb büntetés van mérve, de viszont a katonát szóval vagy tettel bántalmazni a legszigorubbban tiltva volt. Egy sergeantnak, ki egy legionistának gyakorlat közben az orrát pezsekte meg, a balkarján levő arany sujtás lefejtetett. „Ki a katonával vagy báni, mint a kutyával, nem érdemes az arany gallon viselésére”, mondá a napiparancsot kiadó kapitány.

Az alattvaló a felebbalóját a legiónál nem urazta. Az altisztnak csak a címzet adta meg, a tisztnek adatottuk még a mon megtisztelést is. Pl. sergeant (szakaszvezető) Huboldi, sergeant-major Ponet (Ponet őrmester), sergeant fourier Corne (Corne manipulál). A tiszteket pedig „mon lieutenant”, „mon capitain”, „mon colonel” czimmel szólítottuk meg.

Ha legióbeli altiszt vagy közember a tisztnek valamit jelentett vagy átnyújtott, akkor pozícióba vágta magát, oda szalutált fezéhez vagy kaskétájához emelt kifordított tenyérral, elmondta mondókáját, ezután komót pozícióba állt és várta a további diszpozíciót. Egyébíránt a közember csak a tisztnek szalutált, az altisztnak nem.

Az élelmezés a legiónál egyszerű, de tápláló volt. Volt reggelenként felváltva fekete kávé vagy egy quart veres bor, tíz órakor délelőtt és 4-kor délután kenyérleves, egy-egy adag hússal vagy főtt szalonna, ezenfelül két napra 1 1/2 kilo fehér kenyér. A közember szoldja Korszikaiban naponként egy sous (2 kr.) volt. Algiriában azonban 2 sous kaptunk. A sergeant-major 15 sous lénungia volt. A zsold kevés volt ugyan, de kaptunk szalonnat, dohányt, bort, kávé, tisztításhoz szükséges eszközöket, egy szóval mindent. A ruházatot és a fehérneműt a 86 frankra kiszabott általányból (masse) szereztük meg. A mi az általányból megmaradt, készpénzben fizették ki.

Az egyenruházat szintén egyszerű, de az éghajlatnak megfelelő volt. Egy sötétkék rézgombos spenczliből, két köpönyegből, veres bő bugyogóból, veres fezből (parádéra kaskétánk volt), fehér bőr-kasmáliból és hosszú kék pamut nyakendőből (melyet lazán kötöttünk nyakunkra) állott. Megkülönböztetésül a gránátosok a voltigieurök sáruga, a pattantyusok (fusillieres) zöld epaulettekkel viseltek. Ezenfelül a gránátosok és a voltigieurök bojtneklüli, kétélü, réznyelü római kardot is kaptak. A fíkáik csak pangánótosan jártak. Fegyvereink nagy kaliberűek, nagy részt vont esővők voltak. (Folyt. köv.)

A FORTH-HID SKÓCZIÁBAN.

Eiffel nevét a szó szorosabb értelmében világhírűvé teszi a párisi modern Babel-torony, melyről még a közép-ázsiai sivatagok műveletlen lakói is mesészerű bálumattal tudnak regélni. De bármily hatalmas alkotás is az a nagy torony, a szakértők építészek egybehangzó nézete szerint technikailag sokkal nagyobb világesoda az a most már befejezéséhez közeledő Forth-hid Skóciában, melyet két angol mérnök, Fowler János és Baker Benjamin építettek. Az ő nevek bizonynyal nem lesz oly világhírű, mint Eiffel, mert a párisi torony mesés magasságával a képzellele hat, míg a Forth-hid bálumattal kelt fel egyes laikus előtt is, de megértéséhez szakismeret is szükséges: mindamelltt kétségtelen, hogy e két híres férfi a tudományos világban megörökítette nevét, melyek századunk első technikusai között fognak említettetni. Összehasonlítás végett azonban főlemlitének egy pár adatot. A Forth-hid hossza 2740 méter, míg az Eiffel-torony magassága tudvalegőleg csak 1000 láb, pedig a Forth-hid is közel 500 méter magasságra emelkedik, olyan magasságra, mint a római Szent Péter kupolája s a híres Cheops gula, a földgömbnek évezredekén át legmagasabb épülete. Összehasonlító képünkön is látható a hid nagyszerűsége. Az Eiffel-toronyhoz 7500 tonna vasat használtak fel, a Forth-hidhoz 53,000 tonna acézt. A torony hat hál alát épült fel, a hidon körülbelül ugyanannyi munkás már hét év óta szünetlenül dolgozik. A jövő évben akarják megnyitni, a midőn Edinburgban annak emlékére nemzetközi villamos kiállítást is rendeznek.

Hogy ezt a mesés nagy hidat, mely magasságra háromszor s hosszúságra csaknem ötször mulja felül fővárosunk egyik büszkeségét, a lánczhidat, egész lényegében megismerjük, fel kell emlitnünk, hogy az egy tengerből felett épült, melyet a Forth folyó torkolatánál vágtnak ki hosszú idő alatt a tenger hullámái. Ez az öböl Skócia fővárosa, Edinburg közelében terül el, a fővárosonál 10 kilométer széles, de kissé beljebb, Queens Ferry mellett már 1600 méternyire keskenyedik. Skócia északi részének felett ipara élénk közlekedést tesz szükségessé közte és a főváros között s ez most igen nagy kerüléssel csak Stirling mellett történhetik, a hol a Forth folyó már egészen folyó alakot ölt. A dúsgazdag és vállalkozó angolok nem sajnálták a milliókat, hogy ezt a rövidebb utat lehetővé tegyék, mely még a leggyorsabb vasutaknál is mintegy másfél óra előnyt biztosít s ök tudják, hogy az idő pénz. Queens Ferry pedig kiválóan alkalmas helynek látották a hid-építésre, mivel az öböl közepe táján Inch-Garvie nevezetű kis sziget-zátony van, hol a hid egyik oszlopát könnyen el lehet helyezni.

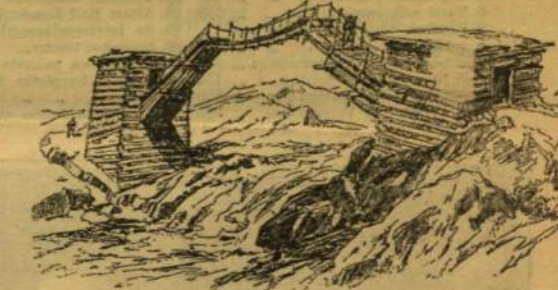
A hid építésénél nagy nehézséget okozott, hogy a tengerből igen mély, átlag 60 méter és ezenkívül még a sziget által nyújtott előnyök felhasználásával is a főiveknek 500 méternél nagyobb nyílásnak kellett lenni, tehát nagyobbak, mint a new-yorki világhírű hidnál, melyről annak idején szintén megemlékeztünk. Harmadik és egyáltalán nem legkisebb nehézség abban áll, hogy itt a Forth torkolatánál rendkívül erős szelek uralkodnak. Mennyire veszélyes ez, szomorúan tanúsítja a Forth-tól nem messze fekvő Tay-öböl felett, Dundee mellett épített hid összeomlása 1879-ben december 29-én éjjel, midőn, mint olvasóink bizonynyal emlékezni fognak, a vihar nemcsak a hid egy részét törte szét, de a ráta épen akkor keresztülhaladó vonatot is a tengeröbölbe sodorta, s oly módon, hogy — vasuti szerencsétlenségeknél példátlanul — csaknem teljesen nyomtalanul tűnt el s az összes utasok közt egyetlenegy sem menekült meg, még hullájukra sem akadhattak.

A Forth-hid tervezői, midőn 1881-ben tervük kivitelét elhatározták, a lehető legnagyobb részletességgel tanulmányozták ezeket a nehézségeket, többek közt az említett Inch-Garvie szigeten külön állomást építettek a szél erejének megmérésére s megtudván, hogy a legerősebb orkán is a megtámadott felület négyzetméterére 170 kilogramm nyomást gyakorol legfeljebb, számításkában 270 kilogramm nyomást vetek fel alapul. Általában az óriási hid teljes önsulya 50,000 tonna, mely mennyiség nagyságáról fogalmat nyujthat az az adat, hogy a hidon átmelő leghosszabb vonat sulya annak alig öt százalékát teheti.

A szigetet is felhasználva, három óriási osz-

lopot állítottak fel a hid számára, kettőt a partmellett s egyet a szigeten. Idomlatlan nagy tornyok ezek, a víz tükre felett 100 méterre emelkedve s fenn első pillanatra zürzavarosnak látt szó hálózatot alkotva ferdén hajló s egyenes gerendákbl, melyek mindegyike a legjobb acézből készült, s melyek összevete oly nagy menynységet alkotnak, hogy egymásután rakva 68 kilométer hosszúságra nyulnának, azaz épen kétszer oly hosszúra, mint a Budapest és Vácz közt levő távolság. Mesteri munka volt ezeknek a tornyoknak alapját lerakni a víz mélyén, mintegy 30—30 méter átmérőjű területen. Vas-szekrény alakú kis házokban nyomultak le, melyből a vizet kiszivattyúzták, a földet vagy szikla pedig hidraulikus gépekkel távolították el. Ezekben a szekrényekben villamvilágítás mellett hónapokon át dolgoztak a munkások két légtörő nyomás alatt, azaz minden négyzetméterre 32 font nyomással, melyet mestereségek légszivattyuk által kellett enyhíteni. Oly nagy volt itt mindamelltt a légnomás, hogy nem egyszer történt meg, hogy a tapaszlatatlan munkásoknál, midőn feljöttek, a szívőesítőül munkával vitt s félig kiürített pálinkás palackok dugója a kisebb légnomás hatása alatt rögtön kidurrott, s ruhában lyukat furva repült fel. Mindamelltt a munkások egészségük veszélyeztetése nélkül óráig dolgozhattak így a víz alatt, sőt kiváncsi látogatókat is becsátottak be.

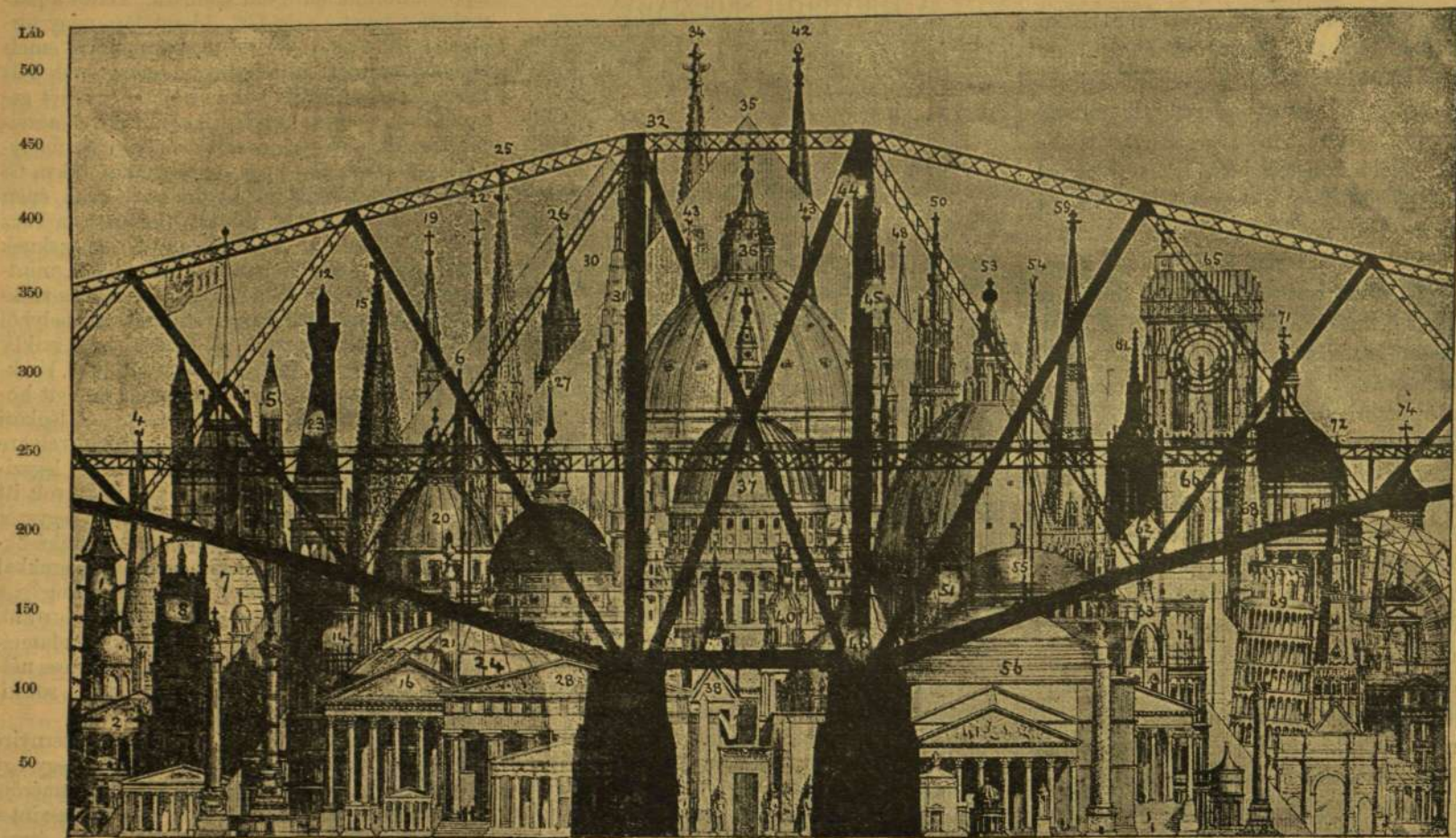
A vízből a köszerkezet csak pár méternyire emelkedik ki s az oszlopok felső lapján egy-egy 100 méter magas s körülbelül 3 méter átmérőjű vasos mered az égnak, fenn és lent vízszintes vasszerkezet összevete, melyeket az átszőgellők irányában ismét vasosövek szállárdítanak. Az ily alakut óriási vasrámából kell hatalmas, — egyenként 207 méter hosszú — szárny nyulni ki a szomszéd torony s illettőleg a part felé, oly formán, mint a budapesti lánczhidon is látható, csak hogy még jobban komplikálva, hogy a karok vagy szárnyak egymást a toronyhoz képest folyton és teljesen ellensúlyozzák, mivel a nyílt tengeröbölön külön állványokat építeni nem lehet.

Repülő-hid a Himalaja vidékén.

Igen sajátos, hogy ezeket a karokat nem építették össze. A tornyok között áthidalandó tér 521 méter levén, a két szárny között még 107 méteres nyílás marad. Ide új hidakat építenek repülő hid alakjában, a mint az, természetesen sokkal kisebb méretekből, a felvonó várhidaknál s hegyi patakok mélysegei felett épült repülő hidaknál régebbi divatos. Mutatványul bemutatunk egy ily primitív repülő hidat is a Himalaja vidékéről. Ezeknek az ugyszólván legelőbb repülő k's hidaknak itt az a feladatuk, hogy a mikor a vasuti vonatot a nyílás közepén van s így a tornyokra a legnagyobb nyomás gyakoroltatik, a vonatot sulya a közbetett kisebb hid által a két torony között oszlojon meg. Laikus ember előtt ily óriási hidnak a közbetett repülő hid a legveszélyesebbnek látszik, a mérnökök azonban azt állítják, hogy épen ez a leleményes szerkezet biztosítja a Forth-hidat legjobban a viharok ellen is. Általában a hid rendkívül biztos, s egyetlen komoly aggodalom, melyet felhozhat a szerkezet ellen, az, hogy a köcszlopok nagyon alacsonyok s így a vasszerkezet a hullámokkal könnyen érintkezhetik s annál hamarabb megrozsdásodnak.

Nagyon nehéz volna csak megközelítőleg is helyes képet nyujtani ennek a technikai esodának részleteiről. Szakértők mondják, hogy az építés közben felmerült egyes részletek matematikai kiszámítása s az egészzel összhangzathozatala magában véve is nagy tudományos alkotás s hogy ennél a hidnál egész sereg új, kizárólag az alkalmossal feltalált s alkalmazott technikai fogás van, úgy hogy még a gyakorlott mérnök is hónapokon át csaknem naponként új-új dolgot találhat rajta. Olyan ez a nagy mű, mint Rafael vagy más nagy művész mestermun-

3 9 0 11 17 18 29 33 39 41 47 49 52 57 58 60 64 67 70 73 77

A FORTH-HID MAGASSÁGA A VILÁG LEGNEVEZETEBB ÉPÜLETEIVEL ÖSSZEHALONLIVA.

(Az alábbi táblázatban a magasság angol lábban van jelölve.)

1. A nankingi porcellántorony Kínában ... 200	14. Colosseum Rómában (84 láb hosszal) ... 157	30. A ghízei második gúla ... 447	47. Mýlasai sír Káriában ... 50	64. Jupiter Stator temploma Rómában ... 98
2. A Szent-György-csarnok Liverpoolban ... 85	15. Freiburgi székesegyház ... 385	31. Strasburgi székesegyház ... 498	48. Sz. Péter temploma Hamburgban ... 280	65. Mechlini székesegyház ... 319
3. Theodorik sírja Ravennában ... 50	16. Baalbeci naptemplom ... 120	32. Roneni székesegyház ... 460	49. A laterani obelisz Rómában ... 153	66. Firenzei harangtorony ... 296
4. Chichesteri székesegyház ... 271	17. Iliusz temploma Athénben ... 25	33. Eleanor kereszt Walthamban ... 50	50. Antwerpeni székesegyház ... 403	67. Absolon sírja Jeruzsálemben ... 54
5. Viktoria-torony Westminsterben (London) ... 331	18. Erechthelium Athénben ... 35	34. Kölni dom ... 510	51. Bell Harry-torony Canterburyben ... 235	68. Norwichi székesegyház ... 319
6. Boston-templom, Lincolnshire angol megyében ... 201	19. Chartrei székesegyház ... 403	35. A nagy piramis ... 490	52. A szék tornya Athénben ... 45	69. A pisai góche torony ... 188
7. Taj Mahal Agrában ... 230	20. Sz. Genováva temploma Párizsban ... 274	36. Római Szent Péter-templom ... 448	53. Firenzei székesegyház ... 376	70. Pompejus omlója Alexandriában ... 100
8. Torki székesegyház ... 198	21. A londoni emlékoszlop ... 202	37. Londoni Szent Pál-templom ... 360	54. Brüsszeli városház ... 374	71. Szent Iszák temploma Szentpétervárt ... 336
9. Bacchus temploma Theosz szigetén ... 50	22. Amiens székesegyház ... 383	38. Albert-emlékoszlop Londonban ... 180	55. Aja Sofia Konstantinápolyban ... 182	72. Lichfieldi templom Kézispornán ... 252
10. Sándor-ostrop Szentpétervárt ... 154	23. Theobald temploma Tiamban ... 320	39. Luxori obelisz ... 75	56. Pantheon Rómában ... 143	73. Konstantin diadal-íve Rómában ... 70
11. A Juliusz szobor Párizsban ... 154	24. Albert Hall Londonban ... 154	40. Iv-templom Londonban ... 295	57. Pietro Montorio-kápolna (Róma) ... 40	74. Ivan Veliki-torony Moszkvában ... 260
12. Asinelli-torony Bolognában ... 370	25. Sz. István-székesegyház Bécsben ... 441	41. Kleopatra tíze nevű obelisz ... 68	58. Lycrates emlékoszlopa Athénben ... 34	75. A londoni kristálypalota középkeresztaljára ... 198
13. A Campanilla Velencében ... 323	26. Cremonai torony ... 396	42. A Szent Pál-templom Londonban ... 400	59. Salisbury-székesegyház ... 404	76. Kensingtoni ipariakola ... 110
	27. Irvallidusok palotája Párizsban ... 310	43. Szent Mária-templom Lübeckben ... 400	60. Római Traján-szobor ... 134	77. Vesta temploma Tivoliban ... 55
	28. Orlácsok temploma Agrigentumban ... 116	44. Szent István-apátság Garmenben ... 400	61. Frankfurti székesegyház ... 326	
	29. Parthenon Athénben ... 66	45. Szent Márton temploma Landshutban ... 460	62. Myerinus gúlsája ... 218	
		46. A pisai baptisterium ... 190	63. Szent Miklós temploma Newcastelban ... 201	

A FORTH-HID SKÓCZIÁBAN.

Ujváry Ignác rajza.

VIRÁGOT A HOLTAKNAK!

Virágot a holtaknak! Oh, mondjátok, mi van Búsabb a sírhalomnál, A mely virágtalan?	Az egyszerre letört hős, Kit fed közös halom, S füz árnyán a kedves, kit Megölt mély fájdalom, —	Egy nap övök az évben, Csak egy a holtaké, Oh, gyujts egy lángot, tégy egy Rózsát a sír fölé!	Virágot a holtaknak! Halandó, ne feledd Megkoszorúzni a sírt Hervadt szívök felett!
Hiszen miért az élet, Mért tűrünk, szenvedünk, Könnyek között ha túl nem El emlékezetünk?	Másban talál nyugalmat Mint sír és szemfedél: Élnek, kikért ők haltak, S addig nevék is él!	A fény lobogjon játszva, Mint hű emlékezet, S virág a holtak sűgja, Hogy még ki él, szeret!	Mely lenn porlad ma, a szív Tegnap még így virult, S holnap talán sírodra Tesznek fris koszorút!

Bartók Lajos.

HALOTTAK NAPJA A KEREPESI-UTI TEMETŐBEN.

Dorcs Tivadar rajza.

AUGER EMIL.

1820—1889.

Azoknak egyike, a kik a francia szellemet a művelt világ színpadain divatba hozták s mondhatni, uralkodóvá tették, — az újabb francia drámairodalom egyik legelőkelőbb, legünnepeltebb zászlóvivője, Augier Emil ez év október 24-én, 69 éves korában kiszenvedett.

Vele sirba szállt a francia színirodalom egyik legnagyobb büszkesége s talán legköltőibb lelkületű tagja annak a híres triászban — Dumas, Augier, Sardou, — melyet együtt szokás emlegetni, mikor arról van szó, kik emeltek a francia társadalmi drámát arra a magaslatára, melyen az ma áll. Augier e költői háromságnak éppen az a tagja volt, a ki a színpadi technika és a divatos társadalmi irány mellett a valódi költészetet is érvényesítette műveiben, a mit nem mondhatni ily határozottan másik két társáról, a kik lehettek nála leleményben erősebbek, külső zajos hatásokban gazdagabbak, de költői lendületre, finomságra, erőre és valódi érzésre sem ők nem multák felől, sem senki más a mai színműörök közül. Nem az értelemez kívánt ő szólni, mint Dumas, nem vadászott hatásra, mint Sardou, — az ő eleme a költészet volt a maga tisztaságában. Ő volt talán az egyetlen, a ki típusokat tudott teremteni s jellemeiket igaz színekkel festeni.

1820-ban Valenceban született s szülői a szép tehetségű ifjút ügyvédi pályára szánták. Ő azonban ellenállhatatlan vágyat érzett a költészet iránt s már 24 éves korában elérte azt a ritka sikert, hogy mindjárt első színművével nemcsak a maga költői hírnevét alapította meg, hanem virágzásba hozta azt a színházat is, mely azt előadta. Valóban az Odeon-színház, mely a Theatre Français által visszautasított darabot elfogadta, Augiernek köszönhetette szerencsését, hol a «La Cigüe» nevű színmű oly sikert aratott, hogy három hónapon át minden este tele ház előtt adták.

Augier ettől kezdve egészen a színmű-írásnak élt s muzsája előtt csakhamar megnyitotta a kényes izlésű Theatre Français színpada is, melynek több egyik legnagyobb büszkesége lett.

Hat kötetre menő színművei közül természetesen nem mindeniket adták egyenlő sikerrel. De vannak közöttük olyanok, melyek a francia irodalomnak első rendű gyöngyöivé lettek s melyekben szerzőjük mind a mai napig utolérhetetlenül áll. «Gabrielle» című színművét például, melyet a családi tűzhely drámai megdicsőítésének szeretnek nevezni, a francia akadémia a Montyon-díjjal tüntette ki, mint egy rendkívül «erényes alkotást», — a mi a francia iránydrámáknak nem éppen finnyás erkölcsű színe mellett valóban méltó a följegyzésre, a «La Contagion» című színművének első lenyomatásáért pedig az «Événement» hírlap szerkesztője tízezer frankot ígért.

Augier költői pályája kezdetén a Ponsard által képviselt klasszikai iskolához tartozott s köztölt beszédében írta színműveit s azon fölül írt költeményeket. Első műveiben még erősen ragaszkodott az Arisztoteles által aethetikai törvénynek fölállított hármas egységhez. Lassan azonban áttért a realiztikus irányhoz, a nélkül azonban, hogy levetkezte volna költészetét. Még azokban a műveiben is megtartotta azt, melyeket «harcias drámák»-nak szeretett nevezni s melyekben oly társadalmi kérdéseket

dolgoz föl drámáik, a melyek a kor szellemeit élénken foglalkoztatják. Azért volt Augier kiválóan korának a költője. Maga mondja: «Igen, alkalmi műveket, iránydrámákat volt szándékom írni; de nem, hogy tán megdicsőítsem a bünt, hanem hogy lesujtsam. — Erkölshirdető könyveket már nem olvas mai napság senki, a templomi szószékéről lehangzó morálhirdetésekre is alig hallgat valaki. De a színházba, oda csödülni és áramlik a tömeg, s azt akarja, hogy a költő és a művész mulattassa. A színház tehát ma jóformán az egyedüli hely, a hol a közönségre közvetlen hatást gyakorolni lehet s hangolhatjuk jóra, rosszra. En a magam korának a saját tükrét tartottam oda. Őntudatom tiszta a felől, hogy — habár sokszor a művészi siker rovására — csak erkölcsös irányban gyakoroltam hatást s működésemmek az összesre nemmesítő hatása volt.»

Művei közül, melyekben finom szellemmel foglalkozott a lélektan és társadalmi, sőt némelyikben a politikai problémákkal is, fölemlítjük a következőket: «Un homme de bien», «L'Aventurière», «Gabrielle», «Le joueur de flute», Rachel, a kitűnő tragikai művésznő kértére 1852-ben írta a «Diane» című darabot, mely-

főszemélyében a párisi társaság Veuillotra, a híres ultramontán íróra s az «Univers» című lap szerkesztőjére vélt írni ismeretn. E darabját soká nem akarták színpadra becsátani s Augiernek magának kellett III. Napoleon császárnál előszóznani műve érdekében, a ki aztán minisztertanács elé vitte a dolgot s ott döntöttek a színdarab sorsa fölött. «Forestier Pál» szintén sokszor adott darab nálunk. De legnagyobb sikert ért el Augiernek «Fourchambault-család» című darabja, melylyel aztán le is tette a drámaíró-tollat s többé nem is volt rábírható, hogy újra felvegye.

Augier többször jelölték akadémiai tagságra s 1858-ban meg is választották. 1870-ben, tekintettel irodalmi érdemeire, Napoleon császár szenátorának nevezte ki, de a beállott nagy fölfordulás már nem engedte időt a kinevezés kihirdetésére. A beszülettrendet még 1850-ben, annak commandeur-jelvényét 1868-ban kapta.

Már hetek óta feküdt súlyos betegen Bougival melletti croissy-i nyaralójában, hol elvonultan töltte életét. Október 19-ikén hunyt el, s nagy részvét között temették el Párisban az irodalom e nagy férfát, kinek végtszességételen a francia kormány is képviseltette magát.

EGYVELEG

* Zsófia porosz hercegnő a spártai herceggel történt esküvője alkalmából csaknem minden koronás főtől kapott menyasszonyi ajándékot. Nagynyja, Viktória angol királynő két indiai shawlt, ezüst tea- és kávékészletet, Honilon-csipkét, gyémánt nyakékszert s kedvenc műveit tartalmazó könyvszekrényt adott; másik nagynyja, Angusztia császárné két gyémánt csillagot, Vilmos császár diademét, nyakláncot, brilliantokból álló brochet adott türkiz kerekkel, melyet egykor Anna királynőtől kezdve folyvást az angol királynők hordtak. Legsajátságosabb ajándékot kapott völégényétől: egyiptomi mumiák gyűjteményét. Leendő alattvalói közül sokan küldtek hasznos tárgyakat, minők a smyrnai szőnyegek, teknősbéka-csontból készült íróasztal, odeszai ezüst ékszerek. A sok ajándékból akár egy muzeum is kikerülne.

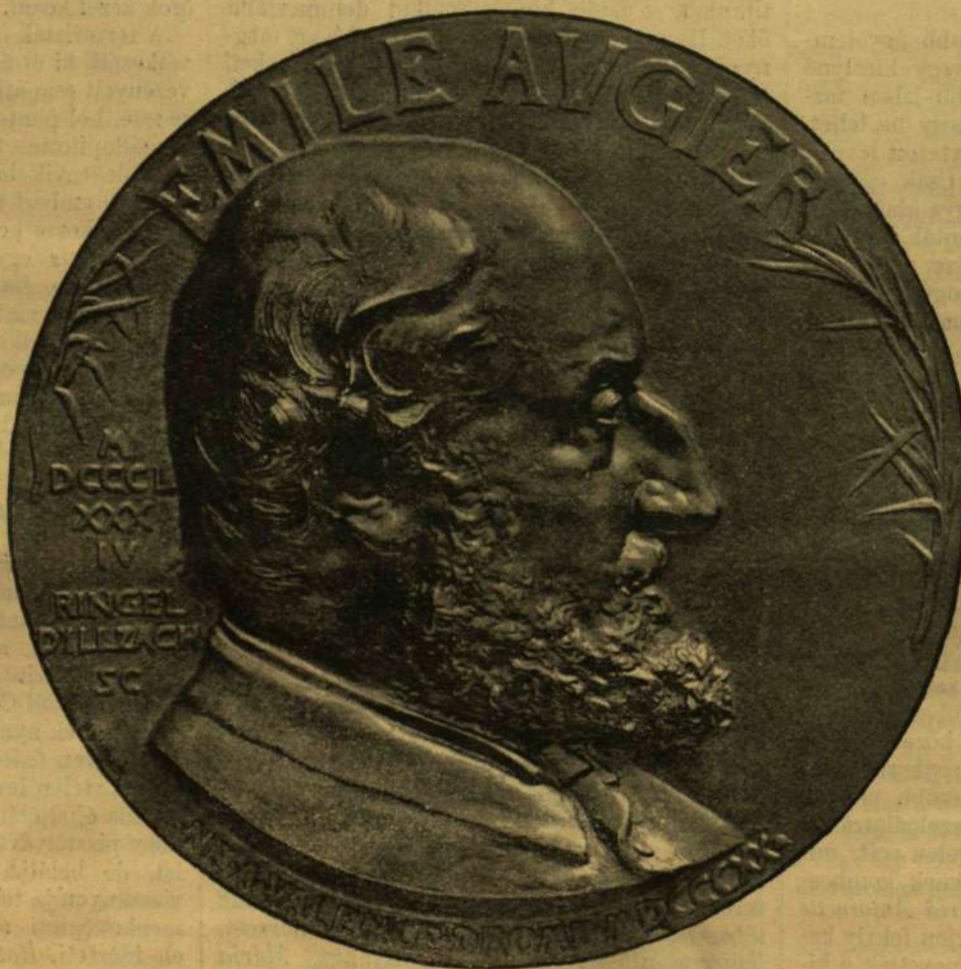
* A gyakori hajnyírást tartják sokan a kopaszodás ellen-szerének, mások szerint azonban ez bizonyos fokig még elősegíti a kopaszodást s a beteg haját éppen nem erősíti meg. Rendes körülmények között a levágott haj 3—6 év múlva már lassabban nő, mint előbb. A haj megerősítése a gyökereknél történhet s ennek egyedüli módja a fejbőr tisztán s egészségesen tartása.

* Az 6z agancsai igen gyorsan növekednek, ha oly helyeken legelhetnek, melyeket phosphorsavas mészszel trágyáztak, pl. a cukorrépa-tenyésztő helyeken.

* Beaconsfield nejről érdekes részleteket beszél el Vitzthum gróf emlékirataiban. A nő, ki férjénél idősebb volt, de a szegény író gazdaggá tette, rajongott érte s rendkívüli figyelmet tanúsított iránta. Csupán azért, hogy férjét ne zavolja, soha sem ment el beszédét meghallgatni, de azért elkísérte mindenkor a parlamentbe. Egy alkalommal Disraeli már kocsiában ült, neje gyorsan szaladt hozzá s akkor a szolgáló kis újját a kocsiajtájához szorította. A nő tudta, hogy férje beszélni fog a parlamentben s ezért elnyomta a fejét, és annyira uralkodott magán, hogy csak akkor ajult el, midőn férje már kiszállt, s eltávozott. Vitzthum azt is mondja, hogy Beaconsfield maga beszélte el a hihetetlennek látszó történetet Viktória királynőnek, midőn először társalgott vele mint miniszterelnökkel.

* Kutyak paradicsomának nevezhetik el nemesokára Londont. A batterssei kutya-menedékházban 2619 elhagyatott és utczáról összefogott kutyát ápolnak, e mellett mintegy 400-at helyeztek el magán-kosztban. A batterssei intézetet ezenként látogatják és sokan vesznek onnan kutyákat.

* Egy marhakereskedő sürgönye: Holnap minden dísznő a vasuton, ön is. Előbb jönnék, de a személyvonat nem visz ökröket. Marha drágább, vigyázzon. Ha ökrökre van szüksége, gondoljon reám. x.

AUGIER EMIL.

Eremkép után.

nek azonban minden erőlködése daczára sem volt sikere. «La pierre de touche» darabját Jules Sandeauval együtt írta. A «Mariage P'Olympe» című darabjával, melyet a Vaudevilleben adtak elő, sikamlós térre lépett. Jules Sandeauval írta a «Gendre de M. Poirier»-t is. 1858-ban írta a «Jeunesse»-t, melyben a társadalmi problémákat szatírával ostromozza. Ugyan-e fajhoz tartozik az «Efrontés». További darabjai: «Le fils de Gibover», «Maitre Guerin», «La Contagion», A darabot «Baron d'Estrigaud» címzen a Theatre françaisban adták elő, aztán pedig bejárta Franciaország összes színpadait. Még nagyobb hatása volt «Paul Forestier»-nek. A hatvanas évek végétől s a hetvenes évekből megemlíthetők még a következő darabjai: «Le postcriptum», «Lievre et renard», «Jean da Thommerays», «Le divorce», «Les Fourchambault». — Jules Sandeauval és Alfred de Mussettel írta: «La chasse a roman»-t, a «L'habit vert»-et és «Sappho»-operát, melyhez Gounod írt zenét. A drámai irodalomon kívül a lírai költészetrel is foglalkozott. Költeményei együttesen Párisban 1856-ban jelentek meg.

A magyar nemzeti színházban Augiernek több darabja van állandóan a műsoron. Ilyenek a «Giboyer fia» mely már nemcsak társadalmi, hanem határozottan társadalmi iránydráma s

BERZEVICZY TIVADAR.

1817—1889.

A magyar közmívelődésnek, a hazai közoktatás ügyének érdemes régi bajnoka hunyt el okt. 19-én váratlanul, esőndesen a sárosmegyei Berzeviczén.

A régi, már-már kihalóban levő patriarkhalis magyar társadalom egyik nemes alakja, a hazáért nem szóval, de tettel lelkesedő, fenkölt gondolkozású férfiú tért hosszú, közhasznu tevékenységben eltöltött élet után, okt. 22-én — örök nyugalomra.

A kiváló erények és nemes tulajdonok, melyek a megboldogultat oly általánosan tiszteltté tették, mintegy örökségképen látszanak átszálni a családnál apáról fiúra. Ilyen erényeket örökölt Berzeviczy Tivadar atyjától, Rikoltól és édes anyjától, Kolosy Jankától; s a családi életnek azt az ideális felfogását, a melyben ő is élt nejevel, Szinnyey Merse Amáliával, a régi magyar matrónák igazi példányképevel s a melyben gyermekeiket is nevelték.

Családi jellemvonásnak kell tekintenünk náluk a közmívelődés iránt tanúsított élénk érdeklődést és finom érzéket, melyek által a család számos tagja kitűnt. Ilyen volt a XVI. század folyamán a család egyik legkiválóbb tagja, Berzeviczy Márton, a ki Báthory Istvánnak, mint erdélyi fejedelemmek, majd mint lengyel királynak kanczellárja, egyike volt kora legtanultabb férfainak. A mult század végén Berzeviczy Gergely, uttörője s megalapítója hazánkban a nemzetgazdaság tudományának. Századunk első tízeideiben báró Berzeviczy Vincze a magyar színeszet művészetté fejlesztése terén szerzett hervadhatatlan babérokat, midőn Kassán, mint az ottani színház intendánsa a legnagyobb ambícióval maga taníttatta a kezdődő magyar színeszet első apostolait, későbbi koripheusait, Szentpéterit, Udvarhelyit, Egressyt, Szerdahelyit, Megyerit, Déryné, stb.* A színeszet fejlesztése érdekében levelezett Kazinczyval s másokkal s ébresztgette az ország érdeklődését, a miért a m. tud. akadémia őt tiszteleti tagjává választá.

E rokonának nemes példája kétségkívül hatással volt az ifju Berzeviczy Tivadarra is, a ki iskolai tanulmányait előbb Kis-Szebenben, majd éppen Kassán b. Berzeviczy Vincze közelében végezte. Üdvös hatással volt reá egy másik rokona, Berzeviczy Albert is, a ki hosszas és tanulmányos utazásokat tett Európa kulturállaiban, haza jövet Berzeviczén, majd Kassán lakván, gyakorta érintkezett széptehetségű unokaöccsével, Tivadarral, a ki fogékony lélekkel merített világlátott bátyja ismeretei és eszméi gazdag tárházából.

Berzeviczy Tivadar a családi tűzhelyen kívül is ilyen befolyások alatt állván, természetes, hogy nemesebb eszmékert lelkesülve lépett a közélet színterére. Előbb joggyakorokoskodott. 1839/40-ben Pozsonyban az országgyűlési ifjuság lelkes soraiiban találjuk, Sárosmegye egyik követe, Pulszky Ferencz oldalán. 1840-ben (miután Pesten ügyvédi oklevelet nyert) a megyei szolgálatra lépett önházájában, a patriarkhalis Sáros-vármegyében. Fokokként emelkedett ott a főjegyzői állásra s ebben maradt a szabadságharczig, a melyben ő is részt vett mint önkénytes és jelen volt a kassai ütközetben.

Az abszolutizmus korszakában visszatért berzeviczei birtokára s ott hársak és gesztenyefiúk lombjaival beárnyékolott kerekbástyás ősi kuriájában megvonulva, tanulmányainak, a gazdálkodásnak s megnősülvén, családjának szenteite életét.

A politikai élet újra ébredése őt is a közpályára szolgáltatta. Sáros-vármegye tb. főjegyzője,

* Ez adatokat maga a boldogult Berzeviczy Tivadar jegyezte fel e sorok írója számára csak az elmúlt télen — adaléku Berzeviczy Vincze élettörténetéhez. S imo ilyen az emberi végtet, hogy egy félvultán a saját magáról való emlékezős keretébe kell azt illesztetnünk!

majd a megyei törvényszék elnöke s később a vármegye alispánja lett; 1865-ben pedig a hét-hársi kerület által országgyűlési képviselővé választott.

A parlamentben, mint a Deák-párt hive, tevékeny részt vett azon bizottság munkálataiban, a mely a nemzetiségi törvény előkészítésével foglalkozott. 1869-ben újra beválasztott a parlamentbe, de ekkor nem sokáig maradt a ház tagja, mert midőn 1870-ben a tanfelügyelőséget szervezték, ő két vármegye, Szepes és Sáros tanfelügyelősége elvállalására szolgáltató fel: új munkakör nyílt meg előtte.

Ezen a téren fejtette ő ki a közügy javára leg-aldásosabb működését; a felvidéki tanügy fejlesztése érdekében tett buzgó és sikeres fáradozása által elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. Két nagy és nehéz tankerület vezetésére vállalkozva, kitartó és fáradságos munkát kellett végeznie, de feladatát emberül teljesítette. Mint régi megyei tisztviselő és jeles adminisztrátor, gyakorlati tapasztalásait új és szervezeten kívül érdeklődésben oly ügyesen érvényesítette, hogy hivatala beosztás, áttekintés és gyakorlati kezelés tekintetében ma is mintaserő.

Alapjából kellett mindent újra építeni. A tankötelezettség pontos keresztülvitele megtöltte a szük és rozoga iskolákat, de kitűnt, hogy azok a gyermekek befogadására elégtelenek. Ekkor megindította megyszerte az iskolapületeknek részint átalakítását, részint újraépítését, s az iskolák legtöbbjét tankönyvekkel, taneszközökkel ellátta.

Legnagyobb alkotása az igloi állami tanítóképzede, mely hivatva van a felvidék ezen részét képezni, jó tanítókkal ellátni; méltóan sorakozik ehhez a berzeviczei nagy állami iskola, melynek óvodával való összekapcsolása szintén az ő érdeme, ezen iskolának csaknem haláláig tényleges vezetője, gondozója ő volt.

Az előbbihez hasonló kulturafeladatot teljesít meg az általa felállított számos állami iskola, melyeket abban a nehéz időszakban tervezett, mikor az állami iskoláknak a felekezeti felté-

kenység útjában állott. Tankerülete tanítói szellemi és anyagi jöletének emeléséről is gondoskodott, s nemes érdeklődését és jó lelkü támogatását irányukban utolsó napjáig megtartotta. Gyöngékedő egészsége daczára még utolsó napjaiban is a hozzá

nagy számban folyamodók minden kérésének utána járt, azokat támogatta, s keresztülvinni igyekezett. Mindenki előtt ismeretes volt az a tulajdonsága, hogy egyetlen egy levelet vagy kérést sem hagyott figyelmen kívül, válaszolatlanul.

De nemcsak szorosan vett hivatáskörén belül tett kiváló szolgálatokat a hazai kultúrának, hanem szélesebb körben, társadalmi uton is. A Sárosmegyében oly fontos kulturmissziót teljesítő «Eperjesi Széchenyi-kör»-nek ő volt ügyszólván megteremtője s hosszú időn keresztül nagybuzgalmu, kitűnő elnöke. Általában a sárosmegyei társadalmi életben a vezérszeret játszó és hangadó közö tartozott az ő közkedvelt egyénisége mindenkor.

Nemes buzgalmat szép siker koronázta minden téren, főképp hivatalos működésében, melyet másfél évtizeden keresztül folytatott. Az idő azonban őt sem kímélte meg s a fáradhatatlan, munkás férfuból lassanként törődött testű, tisztes aggyastán lett. Szellemi rugékonyságán, de-rült kedélye ide frissességén nem fogott ugyan ki a 68 év terhe; de a lankadatlan munkásságban kifáradt test nyugalom után vágyódott. 1885 október havában megvált tehát hivatalától, a midőn is (mint tanfelügyelősége elején a kir. tanácsosi címet) most a vaskorona-rend keresztjét nyerte kitüntetésül.

Azóta a nyarat rendszeren Berzeviczén, a telet azonban a fővárosban töltötte. Az a boldog új otthon, melyet Budapesten nagymiveltségű nejevel, a sárosmegyei jötekonynövegyet elnökönjével együtt, fia, a közoktatási miniszterium államtitkárja, menyé és két kis unokája közelében feltalált, elfeledteté vele hanyatló kora és gyengülő egészsége ezernyi apró bajait.

Családi élete általában példaszertű volt. Házánál az ősi patriarkhalis erények, az igazi magyar miveltség, a nemzeti kultúra ápolása mellett a modern kor általánosabb miveltséget kívánó igényei is kielégítést találtak. Gyermekeit (fiát, Albertet, leányát, Ninont, jelenleg Szmezsányi Jenő sárosmegyei főispán nejét, és Rózsát, Máriássy Ödön immár elhunyt nejét) kitűnő nevelésben részesítette. Szorgalmasan tanulták idegen nyelveket, s a mennyire csak tehette maga, pl. zongorára is ő oktatta gyermekeit. Az önálló gondolkozáshoz jó korán hozzá szoktatta őket. A gyermekeknek minden héten egy kis

Divald K. fényképe után.

BERZEVICZY TIVADAR.

folióratot kellett szerkeszteniök s annak vasárnaponként a reggelinél egy-egy újabb számával beszámolniok, a melyet aztán ő a szerető atya gyöngédségével, de egyszersmind a pedagógus szigorával szokott volt megbírálni és kijavítani. Ez a nevelési rendszer mintegy megmagyarázza fiának a közpályán s főképp a publicisztika terén már korá ifjúságában aratott sikereit.

Lehetett volna-e gazdagabb jutalma a közoktatás terén szerzett érdemeinek, s szebb bizonyítéka nevelési rendszere mintaszereiségének, mint az, midőn megérte, hogy a mit ő szűkebb határok között két vármegyében alkotott: az ő neveltje, fia, mint a közoktatásügy államtitkárja az egész országban széleskörű hatalommal felruházva folytathatja.

Méltán tekinthetett vissza büszke öntudattal élete alkonyán pályafutására, boldog családi körében. E boldogságot azonban 1888 tavaszán pótolhatatlan vesztés, szeretett nejének váratlan halála zavarta meg. A koronájától megfosztott családi kör most már csak vigaszt és enyhülést, de teljes boldogságot többé nem nyújthatott neki. Csendes megnyugvással várta azóta ő is az utolsó leszámolást az élettel, minden emberi törekvések eme végső határát. Míg nem 1889 okt. 19-én épen oly csendben, zajtalanul, mint a milyen szerény az ő nemes egyénisége volt, elszenderült.

Sajátságos találkozás a véletlennek, hogy a miképen neje másfél év előtt épen akkor hunyt el hirtelen és váratlanul, midőn Budapestről Berzeviczére akartak költözni s épen induló felben voltak: úgy ő épen a fővárosba akart feljönni, úti készülékekkel foglalkozott, s megírta levelét, melyben jövetelét jelezi, a midőn hirtelen meglepte és elragadta a halál.

Temetése okt. 22-én történt a berzeviczei családi sírboltba. Ez alkalommal fényesen nyilvánult a köztisztelet és szeretet, mely őt életében is környezte, s mely halála után is kegyelettel őzi emlékezetét.

Sz—v.

WOHL STEFÁNIA.

(1889. okt. 14.)

WOHL STEFÁNIA.

Buzgó és tehetséges munkását vesztette el a magyar irodalom abban a nőben, a kinek neve sorok fölött áll. Wohl Stefánia egyike volt a nevesebb magyar írónőnek, kinek munkássága nem csak a magyar irodalomban töltött be számot tevő helyet, hanem a külföldi irodalmakban is, melyeknek nyelvén művei megjelentek, elismerést vívott ki.

Már mint fiatal leány, az iskolai tanórak alatt foglalkozott a költéssel s kezdetben néhány naiv lyrai költeményben kísérte meg erejét. A versírással azonban csakhamar fölhagyott s tisztán a prózára adta magát, a hol mindjárt első művével, a »Regék könyvé«-vel föltűnt. Költői kedély, szelíd ábránd, találékonyság jellemző e munkáját, mely a női világnak csakhamar kedvenc olvasmánya lett.

Arany János is megemlékezett e regékről s »Figyelő« című lapjában a következőket írta:

»A képzelem, kedély és érzelem oly frissessége ömlik el a naiv szerzeményeken, hogy méltónak láttuk megismertetni a Figyelő olvasóival. Wohl Stefánia már több esinos regéje fordult meg kezünkön,

leginkább virágokról, de mi ezekből csak egyet vévünk, az I. számot, hogy a másik kettőben más-más oldalról mutathatók be a fiatal szerző tehetségét. Ez igen kedves kétségkívül, csupán azt ajánljuk neki, ne írjon felettébb sokat, nehogy ismétlésbe táljon esni, s egyhangúvá legyen utóljára; s igyekezzék a nyelvet teljesen sajátjává tenni, azaz a németesség legkisebb árnyalatától is megszabadítani, — mi olykor még zavarta az élvezést.»

»Egy szerelem életrajza« volt Wohl Stefánia második műve, mely egyúttal a fiatal írónő fejlődésében az első korszak befejezését is jelenti. Következő nagyobb műve az »Arany füst« című regénye volt, az életből merített tárgyval, melyet női tapintattal kezel s egyúttal az életnek oly ismeretét árulja el, mely szinte meglepő egy ifjú írónőnél. E munkáját németre is lefordították s a német sajtó nagy része dicsérlettel emlekezett meg róla, míg itthon a »Budapesti Szemle« szigorú kritikában mutatta ki hibáit, de e kritikus is elismerte, hogy »Wohl Stefánia sok esinos dolgokat írt, tárczákat, apróbb csebecskéket. Van bennök finomság, rokonszenves érzékenység« stb.

Wohl Stefánia, nővérel, a szintén irodalmi nevű Jankával együtt, a kiváló műveltségű magyar nők közé tartozott. Több európai nyelvet nemcsak beszélt, hanem választékosan írta is. Több külföldi lapnak és folyóiratnak volt a munkatársa, így az Edinburghban megjelenő »Scotchman«-nak, a francia »Revue Internationale«-nak s több német szépirodalmi és kritikai lapnak.

Évek óta szerkesztette az Athenaeum kiadásában megjelenő »Magyar Bazárt«, melyben nem csak azon igyekezett, hogy azt a nők munkakörébe vágó dolgozatokkal töltsék meg, hanem azon is igyekezett, hogy azok női kezektől származtak legyen. E lézagot pótló vállalat a két nővér kezében valóban a mai műveltség színvonalán álló női közönség nem csupán divatlap, hanem, gyakorlati irányu mellett, az élet művészeiből fölfogásának és a finomabb izlésnek is közlönyve lett.

A Wohl-nővérek szerény budapesti polgárcsaládból származtak. Atyjok sebész volt, ki a szabadságharcban mint honvédfőorvos szolgált a hazát. Anyjok kiváló műveltségű nő, kit szerény állása dacára már a forradalom előtt oly kitűnőségek látogattak házána, mint Brunszwick Teréz, Telesi Blanka grófnők, a tudós Schédius, Szemere Pál, Döbrentey Gábor, Tavaszy Lajos, Ballagi Mór s mások. Tudván, hogy gazdag hozományt nem adhat leányainak, oly nevelésben igyekezett őket részesíteni, mely önállóká s az élet viszontagságai közt is megállani képesekké tegye őket. Hogy az anya e gondoskodása mennyire megtermé gyümölcseit, bizonyítja a két árván maradt leány irodalmi neve s a munkakör, melyet magoknak kiváltak.

Daczára, hogy mindig együtt éltek, s irodalmi foglalkozásukban egymást támogatták, mégis mind a kettő külön önálló irodalmi egyéniséggé fejlődött. Stefániát költői kedély, vonzó elbájosztás jellemezte s kisebb rajzaiban, tárczáikéiben is kivált az elbeszélői erő jellemezte. Leszámitva azt a néhány iskolai versét, nem írt költeményt, de »Regék« még igen fiatal korában írta. Később saját fordításában s illusztrálva az angol »Good Words« folyóirat tette közzé, s azontul különféle angol lapok közölték dolgozatait, melyeket angol nyelven írt, vagy saját angol fordításában közölt.

Általában majdnem minden művét maga ültette át idegen nyelvekre. Így az »Aranyfüst« Costenoble jénai kiadónál jelent meg töle németül, míg francia nyelven, ugyancsak az ő tollából, »Clingquant« cím alatt a »Revue internationale« közölte. Csak az angol kiadás, melyet Ward and Downey londoni kiadók vettek meg, jelen meg közelebb önálló könyvalakban másnak, Sineox angol írónak a fordításában.

Pár év előtt »Beszélyek és tárczák« cím alatt nővérel együtt adott ki egy terjedelmes kötetet, tavaly pedig ő maga tett közzé egy kötet beszélyt »Eva« címmel, esinosan, szellemesen írt kisebb dolgozataiból.

Wohl Stefánia az utóbbi időkben sokat betegeskedett. De még a nyáron is, mikor a kór végkép elcsigázta, reszkető kézzel is hozzá fogott egy új munkához, melyet »Élők és halhatatlanok« címmel nővérel közösen szándékozott megírni s mely külföldön tett útjairól tartalmazott volna emlékeztetéseket. Meg is írt két-három fejezetet s a kik olvasták, meglehetősen emlékeznek ez utolsó töredékes munkájára, melyről azt hiszik, hogy eddigi alkotásait irodalmi értékben

fölmulta volna. Most már bánatos nővére egy-maga fogja igéretéhez képest befejezni a kötetet, mely az elhunyt írónő emlékének lesz szentelve.

Wohl Stefánia az volt az életben is, a minék művei mutatják: finom érzésű, szellemes és gyöngéd kedélyű költőnő.

Kis szalonjukban közéletünknek számos kitűnősége találkozott. Arany atyai pártfogójuk vala. Gyakori látogatójuk volt Liszt Ferenc, Trefort, ugy szintén Haynald, gróf Zichy Géza, Fraknói Vilmos, Hubay Jenő. Grünwald Béla, Aggházy Károly s mások. Az elhunyt írónő összeköttetésben állott Verescsagin főtövel, De Gubernatissal s Florenczben úgy, mint Párisban, Londonban vagy Bécsben voltak jó ismerősei az irodalmi és művészi körökben.

Wohl Stefánia hosszas betegség és szenvedés után okt. 14-én hunyt el, 41 éves korában, és temetése élénk részvét mellett ment végbe.

DIVATLEVELEK.

Páris.

Zeng a sürtőség, harsog a vadászkürt, s az erdők visszhangja kuszált hangu szibajjá szövi a robogó lovasnép tarka cavalcade-ját. A mi élvágy lüktet a párisi világ zajos pezsgésében, a mi tündöklés szórja sugarait a születés, rang és vagyon legmagasabb csúcsairól, az mind a sport örömeiben találja kielégítését, ott nyer átmeneti tért irigyelt szereplésére. A vidéki élet természetes szabadsága sajtóságos kinyomattá olvad az ódon kastélyok terméi hagyományos ceremóniásságával, s ha a nemes vad kéjjel üzése, a leterített foglyok, fácskák és nyulak hatalmas battue-i valami feudalistori barbár ünneplésséggel szólnak is a romantikus képzelődéshez, de viszont a hangversenyek, bálók, műkedvelői előadások, ebédek és oszonnák könnyed szalon-tónusa a modern Páris finomult szellemét költöztetni a lombos rengetegek sárguló avarjai közé, a falusi uri környezet ama felfrissülésében, melynek légkörében olyan jól találják magokat Ohnet alakjai.

A francia vadászati sport két külön ágat foglal magába, a *chasse à course*-ot, vagy tulajdonképeni hajtóvadászatot, a mi az angol *hunting*-nak felel meg szorosabban vett értelmében s a *chasse à tir*-t, mely egyszerű cserkészés, puskával a vállon. Compiègne, Fontainebleau, Rambouillet, Ferrières a hajdani nagyuri vadászatok klasszikus földjei; ezek látták a »nagy« királyt fényes kíséretével űzni a deli szarvast; ezek voltak tanúi a második császárság romlott udvari orgiáinak, s szolgáltatták Rochefort maró tollához a politikai satyra színterét a szarvasbőrbe bujt Rouher állam-miniszterrel hangzó mesében, melyen egész Páris kaczagott. Itt fogadta a *piqueur en chef* csapatja élén kúrtriadóval az érkező vendégeket, míg a *carée* festői jelenetében az egyenruhás vadásznép félkörbe állt az udvaron, kezeikben felgyújtott fályával, majd a *piqueur*-ök ráfújtak, s az éhes farka kikapta részét a leterített zsákmányból.

Azután a híres chantilly-i vadászatok, a hagyományos vörös kabátban, fehér nadrággal és a nagy Chantilly-eszmákkal; La Gaudinière, hol Dondeaurville herceg egész más vadászelmet szentesített: a piros kabátot, sötétkék-nadrággal és chamois-mellényvel; vagy Bonnelles, Páris közeli szomszédságában, D'Uzés hercegnő székelye, mely mai nap is egyike a legjobb vadászó helyeknek. Megannyi fölfedező helyei a divat geografiájának is, hol az előkelő világ amazonjai merész öltözetekben mulják egymást fölül. Kis tyroli kalap, tetején kagastallal, rövid ránczos szoknya, csucos végű pique vagy bőr mellény, azután sapka, cilindér, vagy a mi lelegelegánsabb: háromszögletű kalap, térdig érő és a derékon bőrvél leszorított bluz, vagy vörös kabát — ezek képezik a festői öltözékek legényegesebb elemeit, melyeknek mindenki hódol s legelső sorban a párisi grófné, kit fegyverrel kezében, vadásztarisznyával oldalán látni már egész megszokott dolog.

De hány azon szerencsések száma, kik egy-egy kaczéran kigondolt lovagló, vadászó vagy labdázó öltözöt birtokában gyönyörködhetnek! A legtöbb megelégszik, ha sportszenvedélyének egy-egy mellü vagy karesatt szerényebb keretébe foglalt vadászeljenetben adhat kifejezést. Ily apróságok most a legdivatosabb »meet«-eken sűrűn láthatók és teljesen megfelelnek a most hordott, kissé szintén férfias nyakkötőknek.

Gyakorlatiasabb hajlammal nyilvánul a divat szeszélye abban, hogy újabb az ekszereket bizonyos használati tárgyakkal szereti összekötni. Egy ideig apró írón szolgáltatta a praktikus függelék a legelegánsabb karesattokhoz, később piciny zsebkönyv, most pedig az illatszerez üveg a nélkülözhetlen kiegészítő rész. És mily meglepő gazdag változatoknak! Az antik római szagóüvegektől a czifra arabig, a szivalaku német mult századbeli illatszertartóktól az olasz renaissance apró mesterműveig vagy a mexikói feskendőkig. A divat apró organizmusai újabb mag egyéb csinos semmisségekkel is szaporodtak; ezek a toillet-asztal nélkülözhetlen tüi, melyek oly lényegesek egy-egy makacs fodor vagy redő helyzeigazítására. Mindezeknek most díszes aranyozott, vagy igaz-gyöngy fejei vannak; de kaphatók utanzatokban is minden lehető és lehetetlen színben esékly áron.

Az őszi divatnak mult alkalommal programmba helyezett kilátásait kiegészítik még a toldiszkek, melyek ez idén egészen háttérbe szorítják — legalább az őszi — a drága és költséges szőrméket. Az estélyi ruhák hosszabbaknak mutat-

és *Kuzmik* utódi terméibe is. A legkevesebbek egyike ezek közt egy egybeszabott (polonaise) gyapju vigogne ruha, fekete és világos széles sávokkal, melyek Eiffel-csúcsba éleződnek össze, a derékon egyszerű rézsutos draperia van alkalmazva. Hasonló kettős rámás szövetek, melyekben a fekete alapszín az állandó s azzal rezedaszín, kék vagy heliotrop sávok váltakoznak, — mint ugyancsak *Monasterly* és *Kuzmik* utódiainak az idén is rendkívül gazdag raktárából meggyőződünk, — a legdivatosabb őszi ujdonságok.

De van ezenkívül nagy választék posztó-szövetekből is, többnyire kék, sárga, zöld vagy rezedaszín himzésekkel, melyek elől tablierbe alkalmazandók, továbbá beszőtt virágokkal, vagy csikokkal, melyek kettévágyva, écharpe-alakban jönnek a sima aljra. A derék is sima, mint a ruharész, vagy legfőlegb kevés csikos kelme van rajta. A bordás kelmék bordázatai közt az idén sokat találunk skótos kozkás szegélyt, valamint a sima kásmir szövetekbe is néha tenyérnyi és virágosan mintázott selyem sáv van beszőve, mely elől tablierbe jöve függélyesen megy alá a közepén. Az igen kedvelt selyem- vagy bársony-

sipkák (toque), az angol hölgyek e gyermeteg kedvenc viseletei, segítik az átmenetet. Sajnos, hogy a tollakon kívül a madarak sem tűntek le még mindig a kalapdiszek sorában elfoglalt helyükről, sőt — bátran fölmelegíthetjük megint a banális frazist, — jobban tartják magukat, mint valaha. Egész galambok lebegnek ártatlanságuk hóféhér szívében a kalapok, toque-ok, capote-ok fölött s kissé nagyon emlékeztetnek a muzeumok praeparáló készülékeire.

Alkalmunk volt *Muller* Katalin váci-útezi raktárában néhány eredeti párisi ujdonságot venni szemügyre, Virot, Ribaud és Pouyenne terméiből. A legizlésebb három darab a következő: Ribaudtól egy mohzöld kasztor-kalap, bársony tetővel, rajta madárdísz; alakja háromszögletű, lapos kerek tetővel, hátul fölhajtra kissé a széle. Virot elismert remekét egyikét gazdagította egy rendkívül díszes és ép oly rendkívül egyszerű, sétakocsizáshoz való kalappal, melyet *Tosca*ról nevezett el. E modell igen széles mindkét oldalt, anyaga fényes fekete atlasz, belől mohazöld atlaszszal bélelve. Kívül gazdag fekete struczollak díszítik, szám szerint hat

ESTÉLYI RUHA.

ŐSZI RUHA.

kozna, de a sétatöltöztek inkább rövidebbek, úgy, hogy némileg látni engedik a lábok hegyét, melyeket nem ritkán borít fehér patent bőr fekete karpinnal, vagy megfordítva, s ezek fekete harisnyákhoz megkapó ellentétet képeznek. E mellett a különféle színű orosz bőr is mindinkább terjedni látszik a morocco hátrányára.

Szövetek közül a *foulard*, e leglágabbika és gyöngédebbike minden eddigi gyártmányoknak, derült és puha színével megtartotta helyét a demi-toilette-ekben, s hogy a csipkedisz minden más dísz sarokba szorít, az is bizonyos. Worth egyetlen párisi versenytársának a Morin-Blossier czégnék terméi telvék a szebbnél-szebb és díszesebbnél-díszesebb öltözékek garmadáival, melyek az alj, a derék és az ujjak különböző részsein egész csipkebetéteket mutatnak fel. A színek legszerencsésebb kombinációi közé a fekete és fehér csik, a fehér-kék, a vörös fekete, a sárga és a fehér számíthatók.

Két képkünk *Laferrière* két rendkívül izlées kompozícióját állítja ezuttal az olvasó elé.

Budapest.

Páris első divatúrásainak, *Lebouviernek*, *Raudnitznak* néhány kiváló szép mintadarabja pompázik első divatúrás czégnünk, *Monasterly*

hímzések közt olykor csipke-applikációk is vegyülnek el.

A legérdekesebb és feltűnőbb darabok egyike, mely a czég kitűnő izléssel összeállított gyűjteményéből kiválik, egy piros circassienne ruha, sima ruharészű és sajtóságos borzas fekete angora szövésű keskeny csikokkal, melyek legelő az alja kerekén jönnek két-három sorban. A derék ehhez vagy egészen fekete, vagy pedig ujjai pirosak, itt-ott szintén néhány keskeny angora-csikkal, s az egész asztrakánnal szegélyezve, mely mögül festőileg csillan elő a hajtkák és ujjak széles arany paszomántja. Az egész fantasztikus és rendkívül szeszélyes benyomást tesz.

Az ujjak az idén ismét határozott közeledést mutatnak az előbbi szűk, tapadó ujjakhoz, de a huzott ujjak sem engednek a térből s a legújabb lelemény rajtok egy fölfelé felhasított epauletterész, keleties stylen, mely alól dundoros ujj jő elő, a szegélylénél összetartva.

A kalapokban lényeges eltérést mutat a divat az eddigi iránytól, a mennyiben határozottan az alacsony és lapos az uralkodó forma, a mi kissé gyors és szokatlan átmenet; nem csoda, hogy hölgyeink egyelőre még idegenkednek ez ujdonság feltétlen felkarolásától. Szerencsére a kis

darab; elől négy rövid, két oldalán két hosszú. A tető lapos, redőkbe szedve s körüle keskeny és hosszan lecsüngő, méter hosszú bársony szalag van kötve. Végre elől, a perem belső felén keskeny bársony szalagból kötött kis rozette fejezi be a tökéletes mesterművet, melyet az invenczió merészessége és biztossága jellemez.

A toque-ok közt különösen szép Pouyenne asszony modellje; fekete bársony, oldalt sima ránczokba szedve, elől lazán redőzve. Oldalt előfelé világos és sötétbarnán árnyalt habos tollazatu madárdísz van alkalmazva, hátrafelé pedig a ránczok közt kaczer kis erme-színű rozette.

Egészen új árnyalat a halvány vöröses Eiffel-szín, mely szintén több csinos kompozícióban szerepel, ép úgy, mint a zöld vagy crème is.

A MAGYAR TUD. AKADÉMIÁBÓL.

Október 28-ikán, mint a hónap utolsó hétfőjén a tud. akadémia összes ülést tartott, b. *Eötvös* Loránd elnökölte alatt. Ezen az ülésen foglalta el helyét *Szily* Kálmán, az új főtitkár, ki működését már megkezdte s az ülésen jóra való indítványt állt elő.

Az ülés emlékbeszéddel kezdődött. Ezt *Kondor*

Gusztáv tartotta az 1883-ban elhunyt Petzval Ottó rendes tag fölött, kit mint egyetemi tanárt, mint szaktudományi író, matematikust méltányolt.

Fraknói Vilmos tett ezután előterjesztést a Konstantinápolyban járt küldöttség kutatásainak eredményeiről. Szept. 21-iken érkeztek a török fővárosba, hol kitüntetett fogadtatásra találtak. A bizottság három irányban indította meg munkálatait, u. m. a császári könyvtárban őrzött egész könyvkészletet tüzetesen átvizsgálta és leírta; a császári palotában és a mecsetek könyvtárában netán föllelhető nyugati kéziratokat megtekinteni; a török birodalom régi levéltárában a hazánk történetét érdeklő iratokat kiszemelni.

Megnyílt előtte a császári könyvtár, melyben a hadjáratokban zsákmányul ejtett értéktárgyakkal együtt a tudományos kincsek is elhelyezést nyertek. A bizottság reményei azonban teljesültek nem valósultak meg. Habár kétségtelen hogy a hazánkban hódítva végigvonuló törökök az egyházi és világi könyvtárakban talált könyveket válogatás nélkül zsákmányul ejtették és több ízben indítottak könyvszállítmányokat Szambulba, habár az is konstataható volt, hogy e tudományos kincsekből a törökök századok folytán nem semmisítették meg semmit, mert a katolikus egyház szerzetesi könyveit is gondosan megőrizték, mindenek dacára a szultánok régi palotájában, a Szerailban csak csekély számú nyugati kéziratokat és ónyomatványokat találtak. Amazoknak száma 53 (köztük 36 görög), utóbbiaké 7. Az új császári palota, a Jildiz és a mecsetek könyvtárának átvizsgálása után sem nyert gyarapodást ez a szám. Ezeknek nyugati könyvkészlete néhány XVI—XVII. századbeli földrajzi és orvosi nyomtatott könyvre szorítkozik. Ezek között nem találták meg sem az ősmagyar bibliát, sem a Mátyás király udvarában énekelt hódolatokat, sem a régi magyar egyházi énekeket és a királyi jegyző- és a számadási könyveket.

A kutatás eredményéről különben részletes ismertetést fognak adni az osztály-üléseken Thaly Kálmán, Ábel Jenő és Csontos János. Ismertette ezután Fraknói részletesen az egyes könyveket és okiratokat. Megjegyezte, hogy a császári levéltár átvizsgálása még hosszas munkát igényel. Végül indítványozta: fejezze ki az akadémia háláját a miniszterelnök útján ő felségének, ki a kutatásokra 6000 forint adományozott. Fejezze ki a hálát a török szultán iránt; mondjon köszönetet Vámbérynek, ki a szultán engedélyét kieszközölte, végül utasítsa a történelmi bizottságot, hogy az terjeszzen mielőbb javaslatot az akadémia elé az iránt: miként lesz lehetséges a kutatásokat tovább folytatni. Az összes ülés mind a négy indítványt egyhangulag elfogadta, s a kutató bizottságnak is elismerést nyilvánított.

Szily Kálmán főtitkár adta elő ezután a jelen emi valót. Először is felhívta az akadémia figyelmét az akadémia veterán tagjára, Szabó Istvánra, kit felszabadított, 1839. nov. 23-ikán választott tagul az akadémia. A jubiláns akadémikusnak az elnök küldi el az akadémia jó kívánságait. A Szabó István megválasztására vonatkozó iratok fölkeresése közben Szily két érdekes tagajánlásra talált szintén 1839. november haváról. Az egyik Deák Ferenczet, a másik br. Eötvös Józsefet ajánlja megválasztásra. Az ajánlásokat irodalmunk és közéletünk számos jelése irta alá, s ezért kiválóan érdekes okirat, melyet ezennel hű másolatban is bemutatunk. Jelentette ezután a főtitkár, hogy a Török József levelező tag indítványát az akadémia mind a három osztálya mellőzendőnek találta. Ez indítvány abból áll, hogy az oly akadémikust, a kit még a hetvenes években választottak meg, de székfoglalóját meg nem tartotta, egyszerűen töröljék ki: a nyolczvanas években megválasztott tagoknak pedig határidőt tűzzenek a székfoglaló megtartására. Az akadémia osztályai abban a véleményben vannak, hogy akadémikusokat nem megtartandó székfoglaló értekezéssé válasszanak, hanem kifejezett érdemes munkálkodásért. Különbösen is az ügyrend a székfoglalót nem tartott tagnak nem engedí meg, hogy a választásokban részt vegyen, szavazatot gyakoroljon. A III. osztály a Török indítványával kapcsolatban mégis óhajtat bizonyos intézkedéseket, tekintve, hogy az akadémia tagjainak száma most meg van határozva. Hozzáteszi tehát, hogy ennek megbeszélésére bizottság küldessék ki. B. Eötvös elnök itt megjegyzi, hogy a harmadik osztály a székfoglaló kérdését úgy akarná megoldani, ha az újonnan megválasztott tag emlékbeszédet tartana arról az akadémikusról, kinek helyébe megválasztották, mint ez a francia akadémia is szokás. Az ülés a tagok kötelességeire vonatkozó megbeszéléseket egy bizottsághoz utasítja, melybe 2-2 tagot választ minden osztály. Elhatározták azt is, hogy az orosz czári kormány, a pétervári tudományos akadémiaának köszönetet nyilvánít az akadémia azért a meleg figyelemért és támogatásért, melyben az Ural-vidéken járt Munkácsi Bernátot és Pápai Károlyt részesítették. — Rothschild párisi kiadó kéri az akadémia, engedné meg, hogy a magyar koronáról Párisban készült színes rajzokat felhasználhassa egy V. Károly császárról szóló disz munkához. Akadémiaik megengedi, mert így a külföld is megismeri a magyar korona régiségét és műbecsét. Végül Szily főtitkár a maga részéről tett indítványt az akadémia «Ertesítő»-jének átalakítására és bővítésére. Az akadémia üléséről szokta közölni a jegyzőkönyvet. Szily azt indítványozta, hogy «Ertesítő» újévtől kezdve megmagyobbított tartalommal minden hóban egyszer jelenjék meg, és számoljon be minden tekintetben az akadémia működéséről, közöljön ismertetéseket az akadémiaiban felolvasott értekezésekről, az akadémiai kiadványokról stb. Az Ertesítőt ingyen kapják az akadémia összes beltágjai, alapítványt tevői, a hazai intézetek és társulatok, olvasókörök és kaszinók; magánosok évi 3 forint előfizetési árral szerezhethetik meg. Az indítványt javaslatlétel végett az osztályelnökökből és titkárokból, valamint az akadémiai elnökből és titkárokból álló bizottságnak adták ki, mire az ülés véget ért.

lyébe megválasztották, mint ez a francia akadémia is szokás. Az ülés a tagok kötelességeire vonatkozó megbeszéléseket egy bizottsághoz utasítja, melybe 2-2 tagot választ minden osztály. Elhatározták azt is, hogy az orosz czári kormány, a pétervári tudományos akadémiaának köszönetet nyilvánít az akadémia azért a meleg figyelemért és támogatásért, melyben az Ural-vidéken járt Munkácsi Bernátot és Pápai Károlyt részesítették. — Rothschild párisi kiadó kéri az akadémia, engedné meg, hogy a magyar koronáról Párisban készült színes rajzokat felhasználhassa egy V. Károly császárról szóló disz munkához. Akadémiaik megengedi, mert így a külföld is megismeri a magyar korona régiségét és műbecsét. Végül Szily főtitkár a maga részéről tett indítványt az akadémia «Ertesítő»-jének átalakítására és bővítésére. Az akadémia üléséről szokta közölni a jegyzőkönyvet. Szily azt indítványozta, hogy «Ertesítő» újévtől kezdve megmagyobbított tartalommal minden hóban egyszer jelenjék meg, és számoljon be minden tekintetben az akadémia működéséről, közöljön ismertetéseket az akadémiaiban felolvasott értekezésekről, az akadémiai kiadványokról stb. Az Ertesítőt ingyen kapják az akadémia összes beltágjai, alapítványt tevői, a hazai intézetek és társulatok, olvasókörök és kaszinók; magánosok évi 3 forint előfizetési árral szerezhethetik meg. Az indítványt javaslatlétel végett az osztályelnökökből és titkárokból, valamint az akadémiai elnökből és titkárokból álló bizottságnak adták ki, mire az ülés véget ért.

A főtitkár által bemutatott 1839-iki két iratot itt közöljük.

I. Deák Ferencz ajánlása.

A honi közjó, s különösen a nemzeti nyelv iránt oly sok eredménnyel szentes hazafit, kinek érdemeit esmeri a haza, tiszteli a hazafi, Deák Ferenczet, tiszteleti tagnak ajánljuk

Hando Spring, Deák Ferencz, Göttschy György, Vörösmarty, Szalay Eszter, M. Almy, Kossuth Károly, Bugátz, Csorvay, Perczy, Szilágyi S., Fabian, Szalay, Batthyány János, Lucevnbacher, Vágarhelyi, Frivaldszky, Balogh, M. Almy, Szilágyi S.

II. Báró Eötvös József ajánlása.

Báró Eötvös József urat, a Börtönrendszerről írt jeles munka szerzőjét, az Arzikonv és Kolescy munkái kiadóját Tiszteleti Tagul

G. Elek József ajánlja

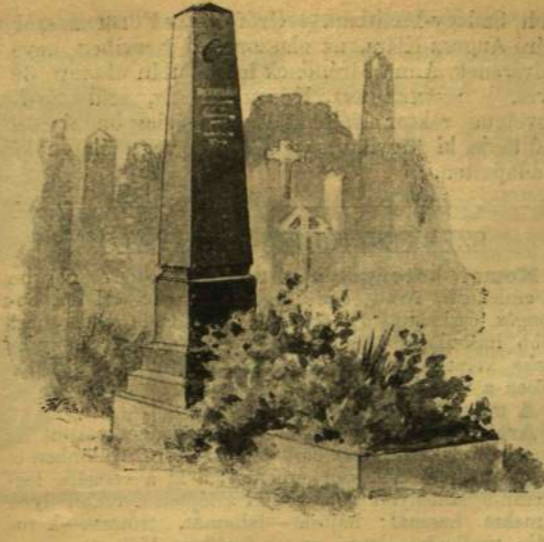
Göttschy György, Vörösmarty, Batthyány János, Lucevnbacher, Szalay Eszter, Vágarhelyi, Csorvay, Szilágyi S., Balogh, M. Almy, Szilágyi S.

Mint nagy díszét literatúránknak «Carthausi» című philosophiai regényével

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

A Budapesti Szemle novemberi kötete már elhagyta a sajtót, a közlemények változatos sorozatával.

Első cikkében dr. Szabó József írja le a párisi kiállítás tudományos szempontból. Magasztalva szól róla általában, aztán sorban foglalkozik a kiállítás alatt tartott kongresszusokkal, majd a geológiai kiállítást veszi szemle alá. Megemlékezik az Eiffel-toronyról, Edisonról, s hangoztatja, hogy a tudomány mily bő okulást szerezhetett a világtárlaton. Badics Ferencz folytatja és befejezi «Fáy András politikai működése a megyén és az országgyűlésen» című dolgozatát, mely a régibb évtizedek nyilvános életének is érdekes képét festi. Munkácsi Bernát megkezdi «Nyelvészeti tanulmány uton a vogulok földén» cizmen az Ural-vidéken tett utazásának leírását. Munkácsi az akadémia támogatása mellett indult a nagy utra, Reguly nyomdokain, és még talált oly emberekre, kik emlékeztek a magyar utazóra. Munkácsi az serkentette az utazásra, hogy a Reguly gyűjtötte nyelvi anyag megérthetése tgyen tanulmányokat, mert Reguly följegyzéseit senki sem értette a vogulok pedig mindinkább beleolvadnak az oroszok közé több tájzólásuk már el is enyészett. A fiatal utazó szerencsésen járt, nagy nyelvi anyaggal tért vissza és Reguly gyűjteményeinek értelme sem titok többé. Baross Károly tanulságosok értekeznek a «Mezőgazdasági reformokról». A szépirodalmi részt Lévy József két szép költeménye («A színnai kóvirág» és «Szeptemberben») s «A szeg» című elbeszélés képezik. Ez utóbbi spanyol novella Pedro de Alarcónról s Haraszt Gyula fordította. König Gyula a hazai felsőbb oktatásügyhöz szól hozzá «Az egyetemi kérdések Magyarországon» cizim alatt. Az «Ertesítő»-ben pedig a Majláth Béla által sajtó alá rendezett «Gr. Széchenyi István leveleiről» Szilágyi

A KEREPESI-UTI TEMETŐBŐL. Mészöly Géza síremléke. Állította édes anyja.

Sándornak I. Rákóczy György diplomacziái leveleiről és keleti összeköttetéseiről (ismerteti Acsády Ignác) továbbá a természettudományi társulat kiadásában megjelent «A világforgalom»-ról találmunk ismertetéseket. A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 forint, félévre 6 forint.

Politikai röpirat. Új korszak és politikai programja cizim alatt az Athenaeum kiadásában 155 lapra terjedő politikai röpirat jelent meg Attikustól kibén egyik ismert publicistától gyanítják. Mindenesetre avatott toll irta, mely több új eszmét vitt föl, s eleven ésszel boncolja a jelenlegi állapotokat. Érdekes része a röpiratnak az, mely a hitbizományok intézményét támadja meg.

A szerző előszavában a többi közt ezeket mondja művéről: «E munka nem harci, sőt nem is pártirat. Nem támad meg sem osztályokat, sem pártokat; a fenforgó viszonyokat egészen tárgyilagos, pártatlan állásponton tekint, midőn itt ott foglalkozik velük. Alapföggelata az, hogy nemzeti politika tervét kell részletesen kidolgozni, s a pártprogramok csak annyiban jogosultak, a mennyiben e tervet egészében és részleteiben felkarolják.» A könyv a következő fejezetekre oszlik: Új korszak, Nemzeti eszme, Közjogi kérdések, Külügyi helyzet, Reformjaink és a közszellem, Új állam, régi társadalom, A városok társadalmi és nemzeti jelentősége, Közigazgatási, gazdasági és parlamenti reform különös tekintettel a városokra, Miért nem szaporodik eléggé a magyar nemzet? Földbirtok-viszonyok, Hitbizomány, Közoktatási (kulturális) és egyházi politika, Erdély. A könyv ára 1 forint 30 krajár.

Felső oktatásunk reformja cizimel Fenyessy Ferencz orsz. képviselő újabb röpiratát írt, melyben válaszol az Egyetértésnek, a Pester Lloydnak, a Budapesti Szemlének és a Nemzetnek azokra, a mit egy hónappal ezelőtt megjelent hasonló cizimű röpiratáról írtak. A 24 oldalra terjedő, polemikus hangon írt füzet ára 20 krajár.

Nemzeti színház. Október 25-ikén eredeti 3 felvonásos színmű bemutatás előadása volt. Az új darab cizim: Éva, szerzője pedig Kabos Ede, kit a szépirodalmi lapokat figyelemmel kísérő közönség elbeszélései után már ismerhet. A színmű első kísérlete,

s ezzel korán becsatották a színpadra a fiatal szerzőt. A közönség még nem igen tanusított oly visszautasító magatartást, mint e darabbal szemközt. Az első felvonás elég jó hangulattal fogadta, de a második felvonás gyöngéinek szigorú kritikusa lett, s a nézőtérben gunyos derűtség uralkodott, és közbeszólások hangzottak föl. A közönség és magatartása a szereplőket is nem kis zavarba hozta. A darab annyira megbukott, hogy a következő napra kitűzött második előadása is elmaradt, s az első előadással végkép letűnt a nemzeti színház játéktendjéről.

A darab hőse, Éva, egy hiru fiatal asszony, ki szépségét annyira félt, hogy mikor egvellen gyermeke himlőben fekszik súlyos beteg, elhagyja. A gyermeket egy másik nő ápolja, de a kis beteg meghal. A férj szíve elfordul a hiru asszonytól, és szeretni kezdi azt a nőt, ki a gyermeket ápolta. Éva észreveszi ezt, eleinte bosszura gondol, de jobb érzelmei győznek, bocsánatot esd, hanem a férj nem bír megboosítani. Éva megtudja, hogy többé férje mellett nincs helye s öngyilkos lesz. Ez a színmű meséje, rövidre vonva. A szerző bizonytalan keze nem volt képes megadni neki az elfogadható drámai alakot, és a tartalomban is annyit mindenfélt szorított bele, hogy egy furcsa halmoz lett belőle. Gátszai Mari, Márkus Emilia, Mihályfi, Gyenes, Gabányi, Ujházi játszották a nagyobb szerepeket.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Kisfaludy-társaság október 30-iki havi ülésére oly nagy közönség jelent meg az akadémia kisebb termében, hogy a tagok is csak szorongtak. Az ülésnek, melyen Gyulai Pál elnököt, érdekes tárgyai voltak.

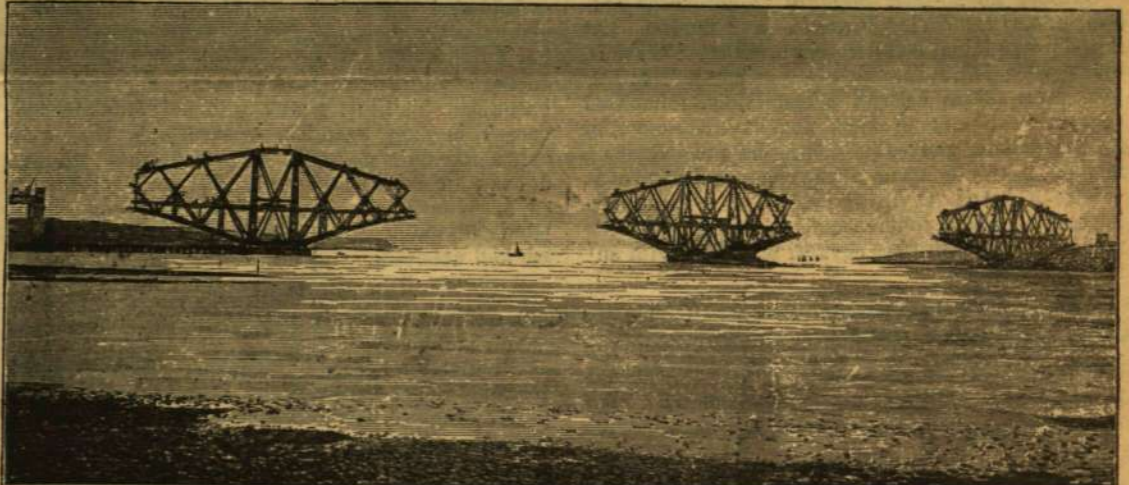
Béthy Zoltán titkár jelentette, hogy dr. Lederer Béla száz forinttal alapító tag lett, az elhunyt Kovács Kálmán miniszteri tanácsos pedig az alapítókra 200 forintot hagyott. Becses emlékekkel gyarapodott az erekyetár is Geist Gáspár ajándokából. Petőfi István, a nagy költő testvéröccse ugyanis, ki sokáig a Geist-család gazdatisztje volt, Geist Gáspárra hagyott egy dobozt, melyben Petőfi Sándor, a költő neje, atyja s a maga levelei vannak, továbbá száradt virágok Murányi váráról és Kazinczy Ferencz sírjáról, az első nemzeti kokárda, melyet márczius 15-én valószínűleg a nagy lírikus viselt, stb. Mivel az ily

A KEREPESI-UTI TEMETŐBŐL. Böök Szilárd síremléke.

«A nemes emberbarátunk állította testvéröccsége.»

emlékek magán embernél veszendőbe mehetnek: tulajdonosuk beküldte az erekyetár gyarapítására. A társaság örömmel fogadta s levélben fogja megköszönni. Ezután Szász Károly olva-ta föl Lévy József «Emlékezések Tompa Mihályról» cizimű munkáját, mely számos adattal színezi Tompa jellemét. A hallgatóság zajosan megtapsolta a visszamelegkezéseket. (Lesz még alkalmunk bővebben is szólni erről.) Ezután Vadnai Károly olvasta föl Béri Gyula vendégnek «Dalok a tűzhely mellől» cizimű, tetszésben részesült verseit. Ugyancsak Vadnai Károly felolvasta az ő saját novelláját «Bolla Nella» cizimel, mely a Singer és Wolfner-féle «Almanach»-ban legközelebb megjelenik. Az elbeszélés hősnője egy a forradalom viharai közt élt, indulatos

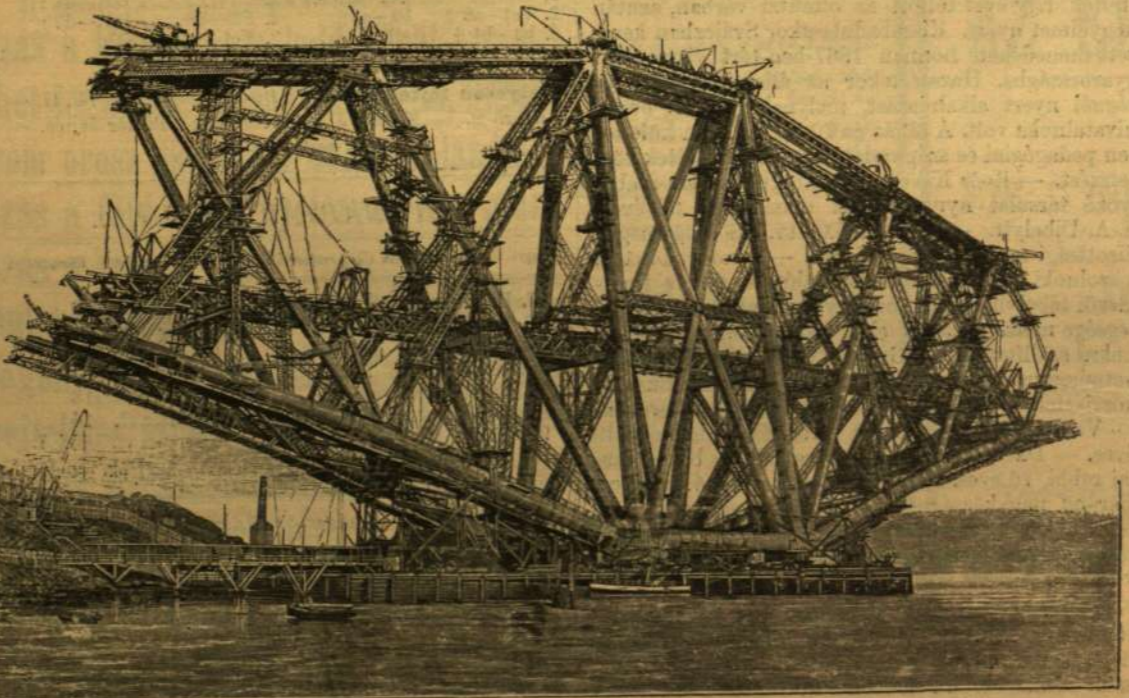

A FORTH-HID HÁROM «TORNYA» AZ ÉPÍTÉS ALATT.

természetű lány, ki elveszt egy német tisztet, a ki őt nagyon szerette, s ennek emléktől koporodik el aztán szíve és egész élete. Megjelenétek felolvasását. — Volt zártülés is, melyen a többi közt az Ipolyi Arnold által gyűjtött magyar népmese-gyűjteményt is bemutatatták; ennek bírálói lesznek Gyulai Pál és Arany László. A külföldi klasszikus dráma fordított pályaműveinek bírálói Szász Károly, Thewrewk Emil és Abrányi Emil; a monologoké pedig Berzók Árpád, Paulay Ede és Várady Antal lesznek.

MI UJSÁG.

Halottak napja. A temetők látogatásának napja volt e hó elseje. Ez a fővárosban mindig a legnagyobb ünnepek egyike, mely az élő Budapestet a halottak országába vonzza. Kora reggel megkezdődött a sirok látogatása, s a kerepesi úton végtől végig szakadatlanul tartott a népvándorlás. A különböző egyesületek testületleg, zászlók alatt vonultak ki, hogy halottjaik sírjára koszorút tegyenek. Az egyetemi ifjuság kivonulása a legfeltűnőbb mozzanatok közé tartozott most is. Fölkeresték a jelesek sírját beszédeket tartottak és koszorúkat helyeztek el. A kerepesi-uti temetőben már a déli órákban oly nagy volt a tömeg, hogy csak tolongva tudott lassan tovább

A FORTH-HID EGYIK «TORNYA» ÉPÍTÉS KÖZBEN.

mozogni. Sokan mentek ki az új temetőbe is, Kőbányán tül.

A halottak emlékének ünnepén nyitva volt a budai királyi palota Zsigmond-kápolmájának sírboltja is. Itt van eltemetve József nádor, második és harmadik feleségével, Hermina és Mária Dorottya főhercegnővel továbbá ott nyugszanak elhunyt gyermekeik, köztük István főherceg, az utolsó nádor és az ifjan elhalt Hermina főhercegnő is. A sírbolt, mely egész éven zárva van, Mindszentek napján délután 3-6 óráig megnyitott szombaton, halottak napján délelőtt 8-12 óráig nyitva lesz a kegyeletes közönség előtt. A kriptában elhelyezett kilenc koporsót koszorúk borították s a sírbolt fényesen ki volt világítva.

A király Miramareba utazott, a királynéhoz, hogy a halottak ünnepét a fájdalom csendes elvonultságában együtt töltsék. Ő felsége nov. 4-ikén készült elhagyni Miramaret, a mikor a felséges asszony Korfuba megy, hol legalább öt, de valószínűleg hat hétig fog tartózkodni. Innen egyenesen Gödöllőre jön.

Rudolf trónörökös koporsójánál. A kapuczinusok bécsi sírboltjába már október első napján megérkeztek az első koszorúk néhai Rudolf trónörökös koporsójára. Az egyik kaméliából és babérból font, Stefánia özvegy trónörökösön adomány, fehér atlasz szalagján e fölirással: Stefánia. A kis Erzsébet főhercegnő koszorúja fehér immortel. Az özvegy trónörökösné nevében még három koszorút helyeztek el a császári sírboltban.

A bolgár fejedelem Rudolf trónörökös sírjánál. A külföldi utjából visszatérő Ferdinánd bolgár fejedelem a mult hetet Bécsben töltötte. Október 30-ikán alkonyatkor elment a kapuczinusok sírboltjába, imádkozott a néhai trónörökös koporsójánál s ezüst koszorút helyezett arra.

Stefánia özvegy trónörökösé jól érzi magát Pozsonyban, s az egész mult hetet ott töltötte. Fügyes főherceg családja körében. A fejedelmi hölgyek többször kilovagoltak a város környékére, s gyalog sétáltak is tettek a városban, betérve több boltba vásárlások végett.

Október hó 25-ikén Stefánia trónörökösé Izabella főhercegnővel kilovagolt az ő-ligetbe. Ezt megelőzőleg fölhajtottak kocsi a pozsonyi várba is, hol egykor Mária Terézia királyné lakott. Megnézték apróra egész belsejét a kastélynak, fölmentek egészen a tetőre, s gyakran megálltak egy-egy régi freskó mellett, melyet az idők moha meghagyott a falakon. A trónörökösé néhány vonással papírra is vetette a kastély egyik szögletét. Volt a székesegyházban is Izabella főhercegnővel. Itt Rimély apát-plébános, a trónörökös egykori tanára fogadta ennek özvegyét.

Az alsóthi ünnepélyek. Október 27-ikén az alsóthi főhercegi kastélyban fényes ünnepélyek közt adta föl Simor János bírnok-prímás a bérmálás szentségét Margit főhercegnőnek és József Agost főhercegnek.

Az ünnepélyre megjelent Karoly Lajos főherceg, nejevel Mária Terézia főhercegnővel és leányával Mária Anunziata főhercegnővel. A főhercegi udvarhoz tartozó személyiségeken kívül Fejérvári bíró honvédelmi miniszter és Pejacevich gróf hadtestparancsnok is hivatalosak volt. Reggel fél tíz órakor a kastély kápolnájában nagy mise volt, melyet maga Simor hercegprímás mondott az egész főhercegi udvar és fejedelmi vendégeinek jelenlétében. A mise után Simor János hercegprímás megbérmálta Margit főhercegnőt, kinek bérmánya Mária Terézia főhercegnő volt, majd József Agost főhercegnek adta fel a bérmálás szentségét, kinek bérmánya Karoly Lajos főherceg volt. A hercegprímás szép beszédet intézett a megbérmáltakhoz. A szertartásnál a budavári Mátyás templom énekára működött közre. Az este 6 órakor tartott ebédet hangverseny fejezte be. A főudvaros téri hivatal meghívta Pintér Pált, a népszínház volt cimbalmosát, Rácz Pál zenekara szintén meghívást kapott erre az alkalomra, s a banda hamarosan bekapta a Margit főhercegnő által írt 'Gavotte'-ot.

A hangversenyről a következő tudósítást kaptuk. Vasárnap este fényes sikerű hangverseny tartott József főherceg alsóthi kastélyában a magas vendégek Karoly Lajos főherceg és neje Mária Terézia főhercegnő tiszteletére. Előadásra került több nyolczkezes darab, melyeknél maguk a szerzők Mária és Margit főhercegnők, valamint József Agost és László főhercegek, Sétány Irma grófnő, udvarhölgy, Kuliffay Izabella főhercegi zenetanárnő, és Köppl Károly főhercegi tanár működtek közre. A főhercegnők azonkívül több dalt is éne-

keltek tanárnőjük Cselői Irma kísérete mellett. Kellemes meglepetést szerzett Turn-Taxis Albert herceg, ki szintén énekel, még pedig a többi közt magyar népdalokat is. 'Fekete szem éjszakája', 'Az alföldön halászegény vagyok én' sat. A változatos műsor többi számát a meghívott művészek töltötték be. Zichy Géza gróf néhány költeményt olvasott föl; Hubay Jenő és Aggházy Károly több, főként magyar darabot játszottak együtt hegedű és zongorán, végül Kuliffay Izabella magyar rhapsodiát zongorázott. Az előadók zajos tetszést arattak, s hangverseny után cercle volt, melynél úgy a fenséges család tagjai, mint magas vendégeik a közreműködött művészeket megszólaltatással tüntették ki.

A budavári Mátyás-templom úra építésének eddigi költsége már közel egy millió forintot tesznek, s még mintegy 600,000 frtra van szükség.

A 'Vasárnapi Ujság' 39-ik számában közölt szövegvétény megfjtését tárgyalmas miatt csak egy héttel később, jövő heti számunkban közölhetjük.

Az elővigyázat egyik követelménye. Egész éven át a vér folyását használhatatlan anyagokat választ ki, melyek ha ideje korán nem távolítottak el a testből, különféle súlyos betegségeket okozhatnak. Tavaszkor és őszkor van arra helyes idő, hogy az év folytán testünkben lerakódott akadályozó anyagokat s nedveket (epe és nyálka) egy szabályos, a testet nem rongáló, tisztító kúrával eltávolítsunk s ez által más súlyos bajoknak, melyek ez anyag lerakódásából könnyen keletkeznek, elejét vegyük. Nemesak azoknak, kik emésztési zavarokban, székrekedésben, kólikában, bőrkítésekben, vértelődésben, szédülésben, a tagok elszibbadásában, hisztériában, aranyérbén, gyomor-, máj és bélbajokban stb. szenvednek, hanem az egészségeseknek vagy a magukat egészségeseknek hívőknek is sürgősen ajánlunk kell: hogy azt a drága, piros életnedvet, mely ereinkben kering, igyekezzenek a maga teljes tisztaságában és működésének teljes erejében élvezni és szabályosan használt kúrával óvakodva fontartani. Erre nézve, mint lejeltebb szert, a Brand Rich. gyógyszerész-féle svájci labdacsokat, melyeket legtekintélyesebb orvosaink is, ugy kiténő hatásuk, mint teljesen ártalmatlan voltaknál fogva, melegen ajánlanak. — A legjobb akarattal s meggyőződéssel javasoljuk mindenkinek. Kapható a gyógyszerárakban, egy doboz ára 70 kr., de a vételkor mindig különös figyelemmel kell lenni Brand Richard gyógyszerész keresztnevére, mert családásig hasonlóan kiállított s a hasonló névvel jelzett labdacsook is nagy számban árusítatnak. Szigoruan ahhoz tartunk magunkat, hogy védőjeggyel minden doboz czimlapján egy fehér kereszt vörös mezőben s ez az elnevezés 'Brand Rich. gyógyszerész svájci labdacsoai' található. Minden más fajta dobozt vissza kell utasítani.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: báró SENNYEY VIKTOR, néhai Sennyey Pál tárnokmester és később országbíró testvéröccse, 64 éves korában, Királytelken, honnan holttestét a zempléni megyei Bottyánba szállították, s hirtelen bátyja hamvai mellett temették el. — PERLARY MIHÁLY, dr., a magy. kir. állami főszámvivő főszámvizsgálója, hosszas szenvedés után, 75 éves korában, Budapestben. Résztvevett a szabad-ágharvezben, melynek leveletése után főleg irodalmi tevékenységéért 8 évre ítélték. Egy évet töltött az olmtári várban, azután kegyelmet nyert. Kiszabadulásakor Svájcban keresett menedéket, honnan 1867-ben tért vissza Magyarországra. Hazatértekor az állami főszámvivőségénél nyert alkalmazást, melynek haláláig buzgó hivatalnok volt. A 60-as és 70-es években különösen pedagógiai és szpirodalmi művei keltek köztetszést. — KOOS KÁROLY, a bodrogközi Tisza-szabályozó társulat nyugalmazott számvevője 67 éves, S. A. Ujhelyt. — GÁNGOL KÁROLY, Somogy megye bizottsági tagja, Somogy-Kiltin. — SOMOGYI LŐNÁCZ, a szolnoki gimnázium fiatal tudós tanára, a lipótmői tébolyházban, hová gyógyíthatatlan elmebetegsége miatt hónapok előtt vitték. Holttestét Szolnokra szállították. — GERZSELYI VILMOS, a véczi siketnéma-intézet gondnoka. — KULINYI BERNÁT, köztisztelőtől polgár Szentesen, élete 78-ik évében. — VOJNICUS IMRE, Szabadka városi főpénztárnoka 49 éves. — DEUTSCH SAMUEL, hosszabb ideig békes-gyulai rabbi, 76 éves, Nagy-Várán. — VAGÓ FERENCZ. Bárán nagyközségnek és az országos jegyzői egyeletnek örökös tiszteletbeli főjegyzője, a közigazgatási szakban elismert jeles tehetségű férfi, 61 éves korában.

WENZEL GUSZTÁV, szül. Brunner Adél, a jeles tudós, a budapesti egyetem hírneves tanárának neje, 53 éves korában, Budapestben. — ÖZV. SIMEINE, szül. Collins Jemina asszony, ki a híros Cook hajóskapitány családjából származott, mint árva Párisban nevelkedett s első ízben gróf Teleki Miksa ne-

volt, Szilágy-Paniban. — GRÓF SIGRAY FÜLÖPNÉ, szül. báró Angusz Klára, az olaszországi Nerviben, hová nővéreinek, Anna bárónének halála után utazott, 32 éves. — FISCHER IMMA, KLIMM MIHÁLY, szül. in. egyetemi rektor elvált fiatal neje, gazdag budai család tagja, ki öngyilkossággal vetett véget életének, Budapestben.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Komor, borongós őszi nap. A kezdő sor nagyon is emlékeztet Arany János ismert sorára: 'Híves, borongós őszi nap.' Ez azonban véletlen is lehet, mert több hasonlóságot nem látunk; nagyobb baj, hogy az egész versen végig vitt hasonlat sokszor sántít. Különösen a vége zavaros.

A megelégedés. Közölni fogjuk. Archimedes. A két Heine-fordítás nem vészt el, csak nem keríthettünk sort az érteésre. Különben is a kísérlet nem sok szót érdemel; a ki a verselés leg- elemibb szabályait sem ismeri s lépten-nyomon ilyen rimeket használ: hajósát—dallamát, trónusa—koronája, uralkodni—lenni, az ne fordítson Heinet.

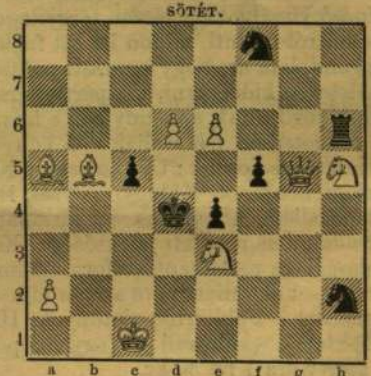
KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 42-dik számában közölt képtalány megfejtése: Vadszaz.

SAKKJÁTÉK.

1573. számú feladvány. Abbat W. A. tól.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Az 1567. számú feladvány megfejtése

Jespersen J.-től. Megfejtés. Világos. Sötét. 1. Vh6-c1 ... Fa3-c1: (a) 1. ... Bd1-c1: (b) 2. a2-a4 ... b4-a3: 2. Ff1-d3 ... Be1-c5: 3. b3-b4 + ... t. sz. 3. d4-e5: ... t. sz. 4. Ff5-e2-c8 mat. 4. Ha7-e6 mat. b. c. 1. ... Be1-h1 (c) 1. ... Bd1-d4: 2. Vc1-a3 + b4-a3: 2. Ff5-d3 ... Bd4-d3: 3. b3-b4 + stb. 3. Vc1-e4 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Szempelen: Pintér János. — A pesti sakk-kör.

HETI-NAPTÁR, november hó.

Table with 4 columns: Nap, Katholikus és protestáns, Görög-Orosz, Izraeliti. It lists the days of the month and corresponding religious observances.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. (L. egyetlen-től 6. szám.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 p. Met. — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Patrik-Dépot G. Henneberg (K. und K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

1847 óta, tehát több mint 40 éve, hogy a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik a Németország első orvosi kollegiuma által megvizsgált s kitűnő használhatósága miatt a magas helytartóság által Magyarországon szabad. WEBER-féle

Köszvény-vászon

köszvény, csúz, tagzsugárzás, keresztosont-fájás, vörheny, mell-, hát- és derékfájdalmak, lábköszvény, csipőfájdalom és ischias stb. ellen, mindennemű görösk, a kezek és lábokban, különösen göröskök, dagadt tagok, fejemódások és oldalszurások biztos eredménynyel gyorsan gyógyíthatnak ezen alkalmazásnál. Egy csomag ára 1 frt 5 kr., kettős erejű, nehezebb bajoknakál alkalmazásnál 2 frt 10 kr.

Valódi csak akkor, ha a melléti védőjeggyel el van látva. Dr. Baron párisi általános sebtepasza mindenféle sebek, gonyedések és daganatok, körömguladások, égések, harminemű sérülések, harapás, szurás, ütés, vágás, tyúkszem, fagyás stb. ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 25 kr. Valódián kapható Budapesten, Király- TÖRÖK J. gyógyszerárában utca 12. szám a.

Occasió!!

Nagy bevásárlások folytán azon helyzetben vagyunk, asztalainmüeket, különösen 6 és 12 személyre valót, abroszokat, asztalkendőket és törülközőket mélyen leszállított áron adhatni. Dus választéku szőnyegraktárunkra különösen figyelmeztetünk. Smyrna-szőnyegek 1 méterként 10 frttól feljebb. Helyes mértékért kezesség. KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA Budapest, Deák- és Erzsébet-tér sarkán.

A 'Franklin-Társulat' kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvrusnál kapható

JULES VERNE

érdekes iratai magyar fordításban.

- Egy sorsjegy 9672-dik szám. Fordította Huszár Imre. 38 képpel. 1 frt 20 kr.
Haza, Franciaországba! Gil Brattar. Fordította Huszár Imre. Képpel. 1 frt 60 kr.
Ejszak a dél ellen. Fordította Huszár Imre. 85 képpel. 2 frt.
A hódító Robur. Regény. Fordította Huszár Imre. 44 képpel. Füzve 2 frt.
Sándor Mátyás. Regény. Fordította Huszár Imre. Benetti L. eredeti rajzaival. Két kötet füzve 4 frt.
Kéraban a vasfejű. Regény. Fordították György Aladár és Illésy Pirokska 40 képpel. Füzve 2 frt.

- A Robinsonok iskolája. Fordította Visi Imre. 46 képpel. Füzve 1 frt 60 kr.
A föld felfedezése. Fordította Brozik Károly. I. kötet: A híresebb utazók története a legrégibb időkől a XVIII. századig. Füzve 2 frt. II. kötet: A XVIII. század híres hajósai. Füzve 2 frt.

- Utazás a holdba és a hold körül. Második kiadás. Képpel. Füzve 1.20 kr. 'Cinq semaines en ballon' cz. műve után.
Öt hét léghajón. Utazás Afrikában. Képpel. II. kiadás. Füzve 1 frt 20 kr.
Három orosz és három angol kalandjai. Franciaából átdolgozta Nagy István. Képpel. Füzve 2 frt.
Utazás a föld körül nyolczvan nap alatt. Második kiadás. Képpel. Füzve 2 frt.
Utazás a tenger alatt. Képpel. Füzve 2 frt.
Grant kapitány gyermekei. Fordította Vértési Arnold. Két kötet. Sok képpel. Füzve 4 frt.
Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig. Fordította Szász Károly. Második kiadás. Képpel. Füzve 1 frt 30 kr.

- A rejtelmes sziget. Három részben. Átdolgozta Szász Károly. Képpel. Második kiadás. Füzve 2 frt.
Servadac Hector kalandos utazása a naprendszeren át. Átdolgozta Szász Károly. Képpel. Füzve 2 frt.
A Bégum ötszáz milliója. Regény. A 'Bounty' lázadó. Franciaából átdolgozta Szász K. Képpel. Füzve 1 frt 30 kr.
A tizenöt éves kapitány. Regény. Franciaából Szász Károly. Képpel. Füzve 1 frt 30 kr.
A Jangada. Nyolczszáz mértől az Amazonon. Franciaából fordította Visi Imre. Képpel. Füzve 2 frt.
Dél csillaga. A gyémántok hazája. Franciaából fordította György Aladár. 50 képpel. Füzve 1 frt 60 kr.
A lángban álló szigetenger. Franciaából fordította Huszár Imre. 47 képpel. Füzve 2 frt.

Advertisement for 'Az egyévi önkéntes a közös hadseregben és a magyar kir. honvédségben Kézikönyv EGYÉVI ÖNKÉNTES-JELÖLTEK, továbbá papnövendékek, tanítójelöltek, öröklött mezei gazdaságok birtokosai, családfeenntartók és a hatóságok számára. Az új véderő-törvény (1889. VI. t. cz.) alapján HITELES FORRÁSOKBÓL (törvényekből, rendeletekből, szabályzatokból és utasításokból) szerkeszté KACZIÁNY GÉZA magyar kir. sz. k. v. honvédhadnagy. Iráymintákkal. — Harmadik teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadás. Első füzet: Ára füzve 80 kr. A második füzet sajtó alatt van és legközelebb jelenik meg.

A 'Franklin-Társulat' kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvrusnál kapható:

A MI HADSEREGÜNK.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR MONARCHIA NÉPEI FEGYVERBEN ÉS ZÁSzlÓK ALATT.

Szécsi Mór, Bankalari Gusztáv, Rieger Ferencz közreműködése mellett

DANCZER ALFONS.

11 színnyomatu képpel és 139 szövegbeli ábrával Myrbach Felicián báró eredeti rajzai után.

Ára színnyomatu borítékba füzve 6 frt.

Tartalom: Kiribus unitis. — A tiszt. — A gyalogcsapatok. — Hadi képek. — A helyőrségi szolgálat. — A lovaság. — A tüzérség. — A műszaki fegyvernemek és a műszaki erők. — A várak. — A katonai egészségügy. — A vonatcsapat és a hadrakelt sereg vonatai. — Az élemezés. — A magyar honvédség és az osztrák Landwehr. — A katonaföldrajzi intézet. — A katonaképzés és nevelő intézetek. — A tőkantak. — Csajataink Boszniában és Hercegovinában. — Viribus unitis.

AZ ERJEDÉS CHEMIÁJÁNAK KÉZIKÖNYVE.

Szész- és sörgyárosok, gazdák, hortemelők és kémikusok számára.

Irta Dr. SZILÁGYI GYULA okleveles műszaki kemikus.

A SZÖVEG KÖZÉ NYOMOTT ÁBRÁKKAL. Ára füzve 2 frt.

Tartalom: Előszó. — Bevezetés. — Az erjedés fogalma. — Az erjedés története és elmélete. — Az erjedés organizmusiról általában. — A mikroorganizmusok részletes ismertetése alaktani tekintetben (morphologia). — A bakteriumokról. — Penészgombák. — Az alkoholos erjedést okozó gombák (sarljadzók). — A fermentumokról általában. — Az alkoholos erjedés mint fiziológiai tünemény. — Az erjedés mint chemiai fiziológiai tünemény. — Az erjedés organizmusainak táplálási feltételeiről. — Az alkoholképződéshez szolgáló szénhidrátok. — Az alkoholos erjedéssel egyidejűleg fellépő mellékerjedésekről. — Az erjedés terméneiről általában. — A diasztázról.

GRANDS MAGASINS DU Printemps

NOUVEAUTÉS

Kérjük

a téli évad 580 legújabb mintarajzot tartalmazó nagy illusztrált katalógusát. Szétküldése ingyen és bérmentve kikérmentesített levelekben kéri az alanti cégtől

JULES JALUZOT & Co PARIS

Ugyancsak bérmentve küldetnek a Printemps orias raktárán levő szövetek mintái, árat és fajt lehetőleg meghatározni kérik.

Expedíció a világ minden országába. Portó és vámentes üldeményekre nézve a feltételek a katalógusban találhatóak.

Tolmács minden nyelven látogató közönségünk rendelkezésére.

Kwizda közsvényfolyadékja

évek óta kipróbált háziaszer

csúsz, közsvény és idegbajok ellen.

Valódiilag csak az itt mellékelt védjeggyel. — Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerterében.

Főletét Magyarország részére: Budapestben Török József gyógyszerterében. Egy üveggel 1 frt o. é.

Naponkinti postai szétküldés a főletét által: KWIZDA FERENCZ JANOS, osztrák os. kir. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerterára Korneuburgban, Bécs mellett.

REPARATOR MARGUERITE CRÉME

csúsz és közsvény ellen 50 kr. és 1 frtért kapható minden gyógyszer-terében. a legdivatosabb arcbőr-finomító. Minden elegáns hölgy pipere-asztalán otthonos. — Teljesen ártalmatlan. — Egy kösög ára 2 forint.

Kriegner György gyógyszerterára a „Magyar Koronához“ Budapest, VIII. kerület, Kálvin-tér.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható... GYAKORLATI ORVOSTAN HALADÁSA. Kiadta a „Gyógyászat“ szerkesztősége. Ára füzve 1 frt 20 kr. I. A belgyógyászat jelen állása. — Dr. Székács Bélától. II. Az ideggyógyászat jelen állása. — Dr. Schwarz Arturtól. III. A sebészet jelen állása. — Ujabb műtétek a béluhum betegségeinél. — Dr. Báron Jónástól. IV. A húgyszervek sebészetéről. — Dr. Bakó Sándortól. V. A sebkészítés haladása. — Dr. Schächter Miksától. VI. A szülészet és nőgyógyászat haladása. — Dr. Szabó Dénestől. VII. A szemészet haladása. — Dr. Grossmann Lipóttól. VIII. A szemészet némely részeinek haladása. Dr. Szili Adolftól. IX. A laryngológia haladása. — Dr. Jelenffy Zoltántól. X. A fülgyógyászat haladása. — Dr. Parjess Ignácztól. XI. A gyermekgyógyászat haladása. — Dr. Erős Gyulától.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható: A törvényhatósági közigazgatás kézikönyve. A fennálló törvényekből és rendeletekből rendszeresen összeállította GRÜNWARD BÉLA. Első rész: A közigazgatás feladatai. I. kötet: A közigazgatás és a személyi élet. II. kötet: A közigazgatás és a gazdasági élet. III. kötet: A közigazgatás és a gazdasági élet (folytatva). — A közigazgatás és a társadalom. — Gyámi és gondnoksági ügyek. — Igazságszolgáltatás. — Katonai ügyek. Második rész: A közigazgatás közegei a törvényhatóság körében. IV. kötet. (befejező): A község. — A törvényhatósági joggal felruházott város. — A vármegye. Harmadik, bővített és javított kiadás. Ára füzve 12 frt. A négy kötet csak együtt kapható.

Dr. ROSA „ÉLETBALZSAM“ Gyors és biztos segély gyomorbántalmak és következményeikre! Az egészség fenntartására, a nedvek, valamint a vér tisztítására és tisztartására és jó emésztés elősegítésére a legjobb és hatékony szer, mindenből ismerve már és kedvelve! B. Fragner „szum schwarzen Adler“ gyógyszerterében Prága, 205-3, kapható. — Budapestben kapható Török József és Budai Emilnél. Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerterében van ez életbalzsam raktára. Ugyanott kapható: Prágai egyetemes házikenőcs a köszönő iratok ezrével elismert biztos gyógyszer minden gyuladás, seb és daganat ellen. Fül-balzsam. A legkipróbáltabb s számos kísérlet után ismeretes legmegbízhatóbb szer a nehéz hallás gyógyulására s a teljesen elvesztett hallás visszaállítására. 1 palack 1 frt.

A legjobb arczporok Leichner zsirpora Leichner hermelinpora. E jeles gyártmányok a legmagasabb körökben s a legelső művésznőktől előszeretettel használtatnak; az arcznak fiatalosan szép virulót külsőt adnak. — Kaphatók a gyárban: Berlin, Schützenstrasse 31, valamint minden illatszerezsnél. Valódiilag csak várt szelencékben, melyeknek fenekére cözög és védjegy van belevésve. L. Leichner, Berlin Parfümerie-Chemiker, k. k. Hoftheater-Lieferant.

Legjobb és Leghíresebb Pipere Hölgypor La VELOUTINE Különleges Rizpor BISMUTTAL VEZETVE CH. FAY, ILLATZERESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható: PÁZMÁNY VÁLOGATOTT EGYHÁZI BESZÉDEI. Bevezetéssel és szótárral. BELLAAUGH ALADÁR. Ára füzve 60 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG

45. SZÁM. 1889. BUDAPEST, NOVEMBER 10. XXXVI. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt 60 cent, fél évre 6 frt 30 cent. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt 40 cent, fél évre 4 frt 20 cent. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 6 frt 30 cent, fél évre 3 frt 15 cent. Külföldi előfizetésekre a postai költség meghatározott viteldi is csatolandó.

A BUDAI HONVÉDSIROK. Idő kellett hozzá, a míg az 1848-9-iki honvéd-egyletek központi országos bizottsága házi bajából, melyek belső életét kezdetben oly sajnálni való módon háborgatták, kibontakozhattak. De a mint egyszer ez az idő bekövetkezett, mindjárt érezhető is lön az egyetértés áldásos hatása mind azokban a czélokban, melyeket a honvéd-egyletek magok elé tűztek. A mi nevezetesen az országos központi bizottságot illeti, az egyebek között azt az elismerésre méltó föladatot is maga elé tűzte, hogy a szabadságharcz s abban különösen az akkori honvédség multjának emlékeit kegyelettel ápolja, annak kiegészítésére s a történelem világánál való igaz mivoltában feltüntetése törekszik, s ez irányban nyilvánul minden törekvést számba vesz, segít s esetleg maga kezdeményez. Így tette magáévá a többi közt azt a szép és kegyeletes eszmét is, mely hazánk egy megyei székvárosában évek előtt folmerült s melynek megvalósítására néhány száz forintnyi töke is gyűjtetett, hogy a Buda várának 1849 május 21-én történt bevételénél hősi halállal halt s a budai temetőben hamvadózó «névtelen felistelenek» sírhantjait megörzi a feledéstől s azokat diszes kerítéssel véteji körül.

A hazában létező mintegy 90 honvéd-egylet egyetemének szokásos évi országos gyűlésén, 1887 május 19-én elő is adta indítványát, mely önként érhetően egyhangulag el is fogadtatott s a központi honvédbizottság Tisza László elnöke alatt b. Liphay Béla, Degré Alajos, V. Kovách László, Busbach Péter, Vadnay Károly, Spur János személyében, és Mikár Zsigmond jegyzővel a kivitelre nézve albizottságot küldött ki, teljhatalommal ruházva föl azt oly értelemben, hogy a főváros polgárainak hazafiságához intézze kérés szavát, s ha lehetséges, azok áldozatai segítségével iparkodják a fölvetett eszmét megvalósítani. A kiküldött kis bizottság minden egyes tagja

HONVÉDSIROK A BUDAI TEMETŐBEN. Fénykép után.